

TEORIA EVOLUȚIONISTĂ = UN ROD AL IMAGINAȚIEI

Întroducere

„Cândva am crezut total în evoluție”, avea să-și amintească mai târziu Părintele Serafim. „Credeam nu fiindcă mă gândisem foarte mult la această problemă, ci doar fiindcă .<<toată lumea crede în ea>>, căci este un .<<fapt>>, și cum să tăgăduiești .<<faptele>> ? [...] încă îmi mai amintesc cum profesorul meu de zoologie din anul întâi divaga asupra .<<măretelor idei ale omului>>: pentru el, cea mai măreată idee pe care omul o născocise vreodată era ideea de evoluție; o idee mult mai măreată, credea el, decât .<<ideea de Dumnezeu>>.”

Pe scurt, triumful darwinismului implica moartea lui Dumnezeu, pregătind înlocuirea religiei biblice cu o nouă credință întemeiată pe naturalismul evolutionist. Noua credință urma să devină temei nu doar al științei, ci și al guvernării, legii și moralei. Urma să fie filosofia religioasă oficială a modemității." [Phillip E. Johnson, *Defeating Darwinism by Opening Minds*, Inter Varsity Press, Downers Grove, Illinois, 1997, pp. 98-99.]

Câtiva dintre cei mai străluciți savanți ai lumii - de la Richard Owen și Louis Agassiz în anii 1860, până la Richard Goldschmidt și Otto Schindewolf în anii 1940 - au arătat comunității științifice stânjenitoarele dificultăți ale teoriei proclamate la Centenarul Darwin, dar acești savanți fuseseră ridiculizați iar obiectiile lor, cu totul întemeiate, fuseseră respinse cu promptitudine. Pe lângă aceste critici cu glas tare, a existat și un grup tăcut de savanți ce dezaproba teoria evolutionistă, dar se temeau să atace concepția dominantă despre lume. Existența grupului a fost confirmată chiar la Centenarul Darwin de către paleontologul Everett Claire Olson de la Universitatea din California, care spunea: „Este greu de apreciat mărimea și alcătuirea acestei fracțiuni tăcute, dar nu e nici o îndoială că numărul lor nu este de neglijat”.

Fie că fuseseră reduși la tăcere sau au ales să rămână tăcuți, numeroșii savanți ce au pus la îndoială darwinismul nu au fost auziți de poporul american. Prin urmare, când Părintele Serafim a început să studieze științele naturale în liceu și în facultate, la începutul anilor cincizeci, i s-a spus că evoluția întregii vieți dintr-o supă primordială era o realitate incontestabilă și de neatacat, la fel de sigură (după cuvintele lui Julian Huxley) ca și faptul că pământul se rotește în jurul soarelui.

Părintele Serafim a absolvit Pomona College în 1956, continuând studiul limbii și filosofiei chineze la Academia de Studii Asiatice din San Francisco iar mai târziu la Berkeley University din California. Pe când se afla la Academie, a descoperit scrierile metafizicianului francez din secolul douăzeci, Rene Guenon, un traditionalist ce căuta răspunsuri la întrebările ultime în formele vechi, ortodoxe ale religiilor lumii. Guenon a limpezit și a preschimbat perspectiva intelectuală a Părintelui Serafim. Mai târziu el scria: „Guenon a fost cel care m-a învățat să caut și să iubesc adevărul mai presus de toate, și să nu mă mulțumesc cu nimic altceva.”

Educația Părintelui Serafim îl învățase să vadă toate lucrurile în termenii progresului istoric, conform concepției evolutioniste a epocii moderne. După descoperirea lui Guenon, a început a vedea lucrurile în termenii decadentei istorice.

În primii ani de după convertirea sa, Părintele Serafim a făcut o cercetare minucioasă a istoriei filosofice a civilizației apusene, spre a înțelege pe deplin cauzele din trecut, starea prezentă și dezvoltarea viitoare a apostaziei apusene de la „Vechea Ordine” a civilizației creștine tradiționale. Din acest studiu trebuia să iasă al său „magnum opus” filosofic, intitulat împărăția omului și împărăția lui Dumnezeu.

În capitolul patru al lucrării pe care și-o propusese, Părintele Serafim avea să discute noua fizică propusă la sfârșitul Renasterii de către rationaliștii Bacon și Descartes, care priveau universul ca pe un sistem închis, tintind să descopere cauzele prime și naturale (adică nedumnezeiești) ale tuturor fenomenelor fizice.[*Pentru o discuție bine documentată asupra rădăcinilor istorice ale naturalismului vezi Michael Denton, Evolution: A Theory in Crisis*, Adler & Adler, Bethesda, Maryland, 1986, pp. 71 -73.] În același capitol urma să descrie filosofia modernă a progresului, ce s-a ivit la sfârșitul Iluminismului, înlocuind concepția despre o lume stabilă

ce caracterizase mare parte din gândirea Luminilor. Aceste două angajamente filosofice a priori - față de naturalism și față de progres au alcătuit stratul germinator din care a ieșit teoria evoluției, propusă întâi de bunicul lui Darwin, Erasmus, în 1794. Cum observa mai târziu Părintele Serafim, „Această teorie s-a dezvoltat în paralel cu mersul filosofiei moderne începând de la Descartes, cu mult înainte de a fi existat vreo „dovadă științifică” a ei.”

Pe când lucra la "Impărăția omului și împărăția lui Dumnezeu", Părintele Serafim identificase credința omului modern cu o formă secularizată de hiliasm: credința în inevitabilitatea progresului și în perfectibilitatea lumii acesteia căzute. Prin credința sa în dezvoltarea treptată de la inferior la superior, evolutionismul era strâns legat de hiliasm; sau, cum spune Părintele Serafim, era „o consecință aproape inevitabilă a acestuia”.

Împreună cu hiliasmul, evoluția era ceea ce Părintele Serafim numea „o forță primordială adânc înrădăcinată, ce pare să pună stăpânire pe oameni cu totul în afara atitudinii și judecății lor conștiente. (Și este cât se poate de firesc să fie așa: ea a fost semănată în fiecare dintre noi încă din leagăn, și deci e foarte greu a o evidenția și a o privi rațional.)” Ca ecou la cuvintele lui Julian Huxley, care la Centenarul Darwin numise evoluția un „model de gândire”, Părintele Serafim spunea că ea era „un model de gândire potrivit ortodoxiei, nu doar o oarecare altă idee”. Și acest model de gândire, observa el, urma un parcurs ce era „chiar opusul învățăturii creștine”:

„Filosofia evolutionistă a „ridicării din animale” pare desigur de neîmpăcat cu concepția creștină a „căderii din Rai”, și întreaga noastră concepție asupra istoriei va fi negresit determinată de felul în care credem !”

Tocmai modelul de gândire hiliasto-evolutionist a fost acela care a produs mișcări politico-religioase precum socialismul internațional (globalismul) și ecumenismul. Toate aceste mișcări împărtășesc același tel hiliast: o „nouă ordine” viitoare unde toate rânduiețile anterioare, privite ca având legătură cu o anumită treaptă a procesului, vor fi în întregime schimbate. La fel cum în ideea evoluției biologice orice deosebire între organisme sunt estompate - întrucât organismele se transformă din unul în altul în perioade de milioane de ani - tot așa toate deosebirile între națiuni și religii se estompează în „noua ordine mondială” a hiliasmului.

După cum am văzut, în prima jumătate a secolului douăzeci savanții se fereau să pună la îndoială modelul evolutionist. Testau orice altă ipoteză, în afară de aceasta - căci pe ea se sprijineau toate celelalte, întreaga clasificare a notiunilor lor. Cei câțiva savanți - printre care unii foarte însemnați - ce îndrăzneau să submineze această dogmă erau socotiți „eretici” și puși pe lista neagră.

După anii cincizeci situația a început a se schimba. Unul câte unul, „opozanții tăcuți” pomeniți la Centenarul Darwin începuseră să iasă la iveală. Savanți reputați începuseră să ridice serioase îndoieli asupra evoluției, și erau de-acum prea mulți pentru a mai fi reduși la tăcere. Progresele „științelor grele”, ale geneticii moleculare, embriologiei etc., puneau mari dificultăți savanților în a împăca datele lor cu modelul neodarwinist. Au apărut cărți științifice ce criticau teoria lui Darwin, printre care *Implications of Evolution* (Implicațiile evoluției) (1961) de G. A. Kerkut, profesor de fiziologie și biochimie la Universitatea Southampton, Anglia, și *L'Evolution du vivant* (Evoluția organismelor vii) (1973) de Pierre P. Grasse, unul dintre cei mai mari biologi în viață, fost președinte al Academiei Franceze de Științe. Dr. Grasse își încheia cartea cu acest nimicitor rechizitoriu al evoluției darwiniste:

„Prin uzul și abuzul unor postulate ascunse, al unor îndrăznețe și adevărate extrapolări, s-a creat o pseudo-știință. Ea prinde rădăcini în chiar miezul biologiei, făcând să rățăcească numeroși biochimici și biologi, ce cred în mod sincer că acuratețea conceptelor fundamentale a fost demonstrată, ceea ce este departe de realitate.” [*Am citat după traducerea engleză a cărții lui Pierre P. Grasse, Evolution of Living Organisms, Academic Press, New York, 1977, p. 202.*]

În ciuda unor astfel de afirmații ale unor savanți de primă mărime, dezbaterile asupra teoriei evolutioniste ca o pseudo-știință a rămas în mare parte în trezidurile instituțiilor științifice, nefiind încă cunoscută publicului. Oamenii care ar fi vrut să afle ce se întâmplă cu adevărat în mediile științifice ar fi trebuit mai întâi să se familiarizeze cu cărțile și revistele de specialitate.

În dorința sinceră de a ști ce avea de spus știința modernă despre evoluție - ce anume era într-adevăr dovedit și ce anume era speculație - Părintele Serafim a studiat principalele lucrări științifice, ca și lucrările de popularizare asupra „dovezilor” evoluției și originii omului. A stat de vorbă și cu savanți ce lucrau în instituțiile cele mai importante, care i-au spus că până și între adepții evoluției mulți admiteau că nu există de fapt dovezi pentru aceasta, ci doar că „este mai logică” sau că „alternativa ei este de neconceput” - adică facerea lumii de către Dumnezeu. Pentru un savant autentic, susțineau ei, simpla teorie a evoluției este un mijloc destul de convenabil de clasificare, iar un alt model la fel de științific ar putea fi tot atât de acceptabil.

Am pomenit mai devreme cum în anii 1960-1970 îndoielile tot mai mari ale savanților în legătură cu neodarwinismul fuseseră, în mare parte, ascunse între zidurile comunității științifice. Pe la sfârșitul anilor șaptezeci, zidurile au început să se spargă. Prima fisură s-a produs când paleontologi de frunte, precum Niles Eldredge și Stephen Jay Gould, și-au publicat noua teorie evolutionistă a „echilibrului punctual”, spre a suplini lipsa formelor de tranziție, evolutive, din datele oferite de fosile (forme care ar fi trebuit să existe, după neodarwinismul clasic). Noua teorie nu era deosebit de interesantă pentru marele public, dar ceea ce era socotit a fi cu adevărat demn de aflat era faptul că, contrar părerii încetățenite, arhiva fosiliferă; nu se potrivea defel cu așteptările darwiniste. Gould mergea până acolo încât să ! numească lipsa formelor de tranziție „secretul de fabricație al paleontologiei”. Faptul a devenit știre internațională, dând impulsul următoarei faze din dărâmarea esafodajului darwinist.

De la moartea Părintelui Serafim au apărut o multime de cărți foarte bune, care au ajutat la aducerea la cunoștința publicului a erorilor neodarwinismului. În 1985 a apărut cartea lui Michael Denton, cercetător australian în biologie moleculară, *Evolution: A Theory in Crisis* (Evoluția: criza unei teorii), ce oferea o critică sistematică a modelului evolutionist actual din perspectiva mai multor discipline științifice. Din punctul de vedere al propriei discipline, Denton arăta că descoperirile specialistilor în biologie moleculară aruncă din ce în ce mai multe îndoieli asupra pretențiilor darwiniste.

Evenimentul cel mai important și mai neașteptat în dezbaterile asupra evoluției din ultimii ani a fost apariția unui profesor de științe juridice, Phillip E. Johnson, ca unul dintre principalii critici mondiali ai darwinismului. Johnson, care predase dreptul la Berkeley University din California vreme de aproape treizeci de ani, spune că una dintre specializările sale este „analizarea logicii argumentelor și identificarea presupunerilor aflate îndă rătul acelor argumente”. În 1987, citind argumentele în favoarea evoluției din cartea lui Richard Dawkins, *The Blind Watchmaker* (Ceasornicarul orb), a observat că ele se întemeiau mai curând pe retorică decât pe știința exactă.

„Am putut vedea”, își aminteste el, „că Dawkins și-a realizat magia discursului cu aceleși mijloace ce ne sunt atât de familiare nouă, avocaților... Am luat la rând toate cărțile, ajungând tot mai fascinat de evidentele dificultăți ale cazului darwinist - dificultăți ce fuseseră depășite printr-o retorică înșe lătoare și o repetiție emfatică.” [*Tim Staffbrd*, „*The Making of a Revolution*”, *Christianity Today* (8 decembrie 1997). „*Darwinists Squirm under Spotlight: Interview with Phillip E. Johnson*”, *Citizen Magazine* (ianuarie, 1992).]

Johnson a observat și felul cum răspundea colegii săi din domeniul științei atunci când le puneă întrebări dificile despre darwinism:

„În loc să ia în serios problemele intelectuale și să le riposteze, ei răspundeau de obicei prin tot felul de divagații și un limbaj imprecis, ceea ce făcea cu neputință discutarea obiectivelor reale față de darwinism. Este exact felul în care vorbesc oamenii ce încearcă cu tot dinadinsul să nu înțeleagă un lucru.

Un alt mod de a evita problema era marele contrast pe care l-am observat între tonul extrem de dogmatic folosit de darwinisti când se adresa publicului obișnuit și recunoașterea pe față, în cercurile științifice, a serioaselor dificultăți ale teoriei...

În 1991 profesorul Johnson a scos cartea *Darwin on Trial* (Darwin sub acuzație). Limpezimea gândirii sale în străbaterea retoricii darwinismului și expunerea temeiurilor logice ale controverselor i-au adus rapid respectul creationistilor și necreationistilor deopotrivă, ca și resentimentul evolutionistilor înrăiți, care nici până azi n-au reușit să-i respingă nici măcar unul din argumente.

Lucrarea lui Johnson a dat imbold mai multor savanti să dea la iveală propriile întrebări dificile despre teoria evoluției. Cel mai renumit dintre ei este profesorul de biochimie Michael Behe, care în cartea sa din 1996, Darwin's Black Box (Cutia neagră a lui Darwin) arată că uimitoarele descoperiri recente ale biochimiei nu se împacă cu nici un fel de darwinism. El înfățișează dovezi din domeniul său, conform cărora mecanismele biochimice interdependente trebuie să fi fost proiectate, deși, nefiind creationist, nu-l identifică în mod direct pe Proiectant.

În 1997, o altă carte ce dădea de gândit a constituit o puternică lovitură împotriva darwinismului: Not by Chance ! (Nu întâmplător!) de Dr. Lee Spetner. Biofizician evreu, specializat în codul genetic, Spetner și-a petrecut treizeci de ani cercetând posibilitatea evoluției la nivel genetic. El arată nu numai de ce mutațiile întâmplătoare nu vor produce niciodată schimbările pretinse de evolutioniști, ci oferă și noi căi științifice de investigare a felului cum are loc variația în limitele genetice stricte ale fiecărui fel de organism.

Anul următor a adus publicarea unei alte contribuții majore: The Design Inference (Deducerea existenței unui Plan) de William A. Dembski, profesor de matematică și filosofie și proaspăt convertit la creștinismul ortodox. Intemeindu-se pe probabilitatea matematică, Dembski demonstrează în chip hotărâtor că niste cauze naturale nedirijate nu pot da seamă de complexitatea biologică.

Este interesant că Părintele Serafim prevăzuse aceste schimbări. În scrierile și în convorbirile sale spunea că ateismul și agnosticismul din știința și filosofia modernă, întemeiate din plin pe teoria lui Darwin, vor intra inevitabil în declin. Acest fapt va fi un avantaj pentru creștinii traditionaliști și pentru căutătorii adevăratului Dumnezeu; dar pe ceilalți, spunea Părintele Serafim, îi va duce la un deism nedeslusit și la felurile nuante de panteism ce vor caracteriza amăgitoarea „religie a viitorului”.

Phillip E. Johnson, creștin aflat în primele linii ale dezbaterii creație/evoluție, este de acord cu prognoza făcută de Părintele Serafim în urmă cu peste douăzeci de ani. „Tocmai asta discutăm cu toți prietenii mei”, spunea el „Materialismul științific se află în declin, dar locul lui e luat în mare măsură de formele unei religii nesănătoase.”

Ieromonahul Damaschin, Manastirea Sfântul Gherman din Alaska

Părintele Serafim Rose și știința secolului al XXI-lea

de Phillip E. Johnson

Tema mea este, după expresia Părintelui Serafim, aceea că „evoluția nu este nicidecum un <<fapt științific>>, ci filosofie”. Filosofia respectivă este naturalismul (doctrina după care natura este „tot ce există”), care, în acest caz, e identică cu materialismul (doctrina că realitatea nu cuprinde nimic altceva decât particulele studiate de fizicieni). Dacă materialismul e adevărat, atunci natura trebuie să fie în stare să săvârșească propria creație, de unde existența unui proces evolutiv materialist decurge ca o chestiune logică de neocolit. Deci, am afirmat eu, materialismul științific crede în evoluția naturală nu pe baza unor dovezi, ci în ciuda lor.

Dăinuie încă printre evolutioniști o legendă care spune că „ontogenia recapitulează filogenia”; adică dezvoltarea fătului uman în pântec este un fel de refacere a istoriei evoluției, embrionul trecând de la stadiul de peste la cel de reptilă și așa mai departe. Acest fenomen inexistent e numit adesea „Legea lui Haeckel”, după cel mai cunoscut discipol german al lui Darwin. Sub o altă formă, „Legea” afirmă că embrionul trece nu prin stadiile adulte, ci prin formele embrionare ale formelor timpurii, „ancestrale”. În oricare dintre formele ei, „Legea” nu există, și nu e susținută de embriologii acreditați în literatura de specialitate. Se pot totuși găsi unele stadii ce apar aici și colo, cu caracteristici care, cu puțină imaginație, pot fi făcute să se încadreze în Legea lui Haeckel, iar acestea sunt mereu citate în lucrările de popularizare ca dovezi ale „evoluției”. Exemplul cel mai faimos este cel al presupuselor „fante branhiiale” ale embrionului uman într-un anumit stadiu de dezvoltare, deși acele fante nu sunt branhii și nu devin niciodată branhii.

Desi Legea lui Haeckel a fost discreditată cu multe zeci de ani în urmă, ea exercită o fascinație atât de irezistibilă asupra imaginației darwiniste, încât este încă predată în multe scoli din întreaga lume. Chiar muzee și universități onorabile continuă să propage o anumită versiune a ei, într-o formă vagă și neatacabilă. Iată, de pildă, ce are de spus pagina de Internet a Muzeului de Paleontologie de la Berkeley University din California despre Legea lui Haeckel:

„<<Legea recapitulării>> a fost discreditată încă de la începutul secolului douăzeci. Morfologii și biologii experimentalisti au arătat că nu există o corespondență pas cu pas între filogenie și ontogenie. Desi o formă radi cală de recapitulare este incorectă, filogenia și ontogenia sunt întretesute, mulți biologi începând atât să exploreze, cât și să înțeleagă bazele acestei legături.”

În fapt, cercetarea embriologică a demonstrat că este vorba de un proces riguros orientat, ce nu se potrivește cu paradigma darwinistă. Efortul de a altera procesul prin inducerea de mutații poate produce diformități de tot felul, dar ele nu reușesc să schimbe calea de dezvoltare așa încât embrionul să se dezvolte într-o creatură viabilă de un tip diferit.

Mecanismul evoluției : mutație și selecție

Cum anume face un proces material nesupravegheat ca să creeze o minunăție atât de complicată, mult mai complexă decât un computer sau o navă spațială ?

Răspunsul darwinist spune că schimbări minuscule - de tipul variațiilor ce apar la fiecare generație, diferențiind organismul juvenil de părinții săi se acumulează treptat de-a lungul mai multor generații, până când produc un cu totul alt fel de creatură, cu noi organe și trăsături rezultate din adaptare. Nu s-a putut arăta niciodată că mecanismul acesta ar fi fost în stare să genereze altceva decât variații minore (de tipul creșterii și scăderii mărimii ciocului la cintezoși, sau variații ale frecvenței relative a exemplarelor de culoare deschisă sau închisă la o populație de molii). Fiind însă singura posibilitate naturalistă ce este cât de cât plauzibilă, darwinistii extrapolează cu frenezie pornind de la aceste exemple triviale, spre a postula un mecanism capabil să creeze nenumărate minuni de adaptare, inclusiv creierul uman. Asemenea pretenții sunt slab argumentate, ca să nu zicem mai rău, iar în ultimii ani s-au lovit de exemple contrare de nedepășit. Amănuntele se găsesc în cartea mea Darwin on Trial (Darwin sub acuzatie) și în diferite articole ce sunt reunite pe web-site-ul meu (<http://www.arn.org>). [Multe dintre articolele lui Phillip E. Johnson pot fi găsite și în cartea sa *Objection Sustained* (1998). (n. ed.)] Foarte pe scurt, iată două dintre categoriile independente de dovezi ce sunt decisive:

1. Stazafosilă. Arhiva fosiliferă e caracterizată în mare măsură de un model ce indică apariția bruscă urmată de stază. Noi tipuri de organisme apar dintr-o dată și deplin formate, rămânând practic neschimbate în continuare. Modelul poate fi eventual folosit în sprijinul afirmatiei că creația nu a avut loc doar la început, ci de-a lungul întregii istorii a pământului (admitând că datarea rocilor este corectă) [*Totusi procedeele de datare radiometrică acceptate în mod curent sunt ele însele întemeiate pe afirmatii uniformiste și evolutioniste nedovedite. Vezi discutarea subiectului de către Părintele Serafim, ca și Anexa 4. (n. ed.)*], dar refuză în orice caz să susțină pretenția cheie a darwinismului că un fel de creaturi se schimbă, pas cu pas, în ceva complet diferit. Modelul nu se poate atribui nici unui fel de lacună în arhiva fosiliferă, căci el este mai evident și incontestabil tocmai în acele domenii (în special al nevertebratelor marine) unde datele sunt cât se poate de complete.

Starea cu totul anti-darwinistă a arhivei fosilifere era cunoscută dintotdeauna inițiatorilor ca „secretul de fabricație al paleontologiei”, dar a ajuns în atenția publicului pentru prima oară în anii optzeci, datorită publicității făcute teoriei evoluției de către „echilibrele punctuale”. Teoria încerca să împacă darwinismul cu modelul apariției bruste și al stazei, presupunând că o evoluție semnificativă are loc în grupuri mici, care se îndepărtează de populația principală (neschimbătoare), apoi reapar ca noi specii fără a lăsa urme ale transformării în arhiva fosiliferă. Prin acest mijloc, absența dovezilor în favoarea evoluției a fost transformată în dovadă a unei evoluții invizibile. În memorabilele cuvinte (1995) ale lui Niles Eldredge, unul din întemeietorii teoriei echilibrelor punctuale, „Evoluția nu poate avea loc la nesfârșit altundeva. Iată de ce arhiva fosiliferă i-a izbit pe mulți paleontologi ce încercau cu disperare să afle câte ceva despre evoluție” [Niles Eldredge, *Reinventing Darwin: The Great Debate at the High Table of Evolutionary Theory*, John Wiley & Sons, New York, 1995, p. 95. Pentru

o discutie generală a controversei asupra echilibrului punctual vezi capitolul 4 din cartea mea Darwin on Trial (ed. a 2-a, 1993).].

Asa cum sugerează și remarcă lui Eldredge, acest spectaculos model al infirmării fosile persistă chiar după un secol de eforturi sustinute ale paleontologilor darwinisti de a găsi dovezi în sprijinul îndrăgitei lor teorii. Orice fosilă îndoielnică care ar fi putut să fie interpretată cât de cât ca o formă intermediară în tranziția darwinistă a fost citată ca dovadă că darwinismul este corect și totuși, chiar după aceste eforturi eroice, marea majoritate a arhivei fosilifere este absolut la fel de incompatibilă cu așteptările darwiniste pe cât era atunci când Darwin a propus teoria, în 1859.

2. Complexitatea ireductibilă. Cartea specialistului în biologie moleculară Michael Behe [*Michael Behe, Darwin's Black Box: The Biochemical. Challenge to Evolution, The Free Press/Simon & Schuster, New York, 1996.*], din 1996, a adus în atenția publicului faptul că sistemele biologice la nivel molecular sunt de o complexitate ireductibilă. Aceasta înseamnă că ele sunt alcătuite din mai multe părți și subsisteme complicate, care trebuie să se afle toate la locul lor pentru ca sistemul în întregul său să poată îndeplini o funcție utilă. Cu alte cuvinte, aceste complicate sisteme nu se pot construi pas cu pas, cum pretinde teoria darwinistă, iar specialistii în biologie moleculară nici măcar nu încearcă să prezinte scenarii amănunțite despre cum anume le-ar fi putut produce evoluția. Ca și staza predominantă din arhiva fosiliferă, complexitatea ireductibilă la nivel molecular era de mult timp cunoscută specialistilor, dar fusese ținută ascunsă de atenția publicului, fiindcă biologii nu știau cum să o explice într-un cadru darwinist. Aceasta ilustrează fenomenul descris în chip strălucit de Thomas Kuhn: faptele ce nu se potrivesc cu paradigma științifică dominantă tind a fi ignorate în mod sistematic, abătându-se de la cercetările aflate pe ordinea de zi.

Când li se pun în față dovezile zdrobitoare împotriva mecanismului darwinist și li se aminteste lipsa dovezilor concrete în favoarea lui, darwinistii tind să se retragă pe o poziție socotită a fi mai ușor de apărat. Ei fac distincție între „teoria lui Darwin ca atare”, despre care admit că este vulnerabilă, și ceea ce numesc „realitatea de fapt a evoluției”, despre care pretind că ar fi incontestabilă. Ajungem astfel la a doua temă.

Teza strămoșului comun

Deosebirea între așa-zisa incontestabilă „realitate de fapt a evoluției” și „teoria lui Darwin” este obscură, pentru bunul motiv că simpla existență a unui model de înrudire nu are mare însemnătate fără existența unei teorii care să explice cum anume a apărut acel model. „Faptul” acesta este de obicei descris ca „existența unui strămoș comun”, afirmație ce înseamnă că oamenii (și celelalte animale) au un strămoș comun cu plantele, ciupercile și bacteriile. Presupusa dovadă a acestui fapt este aceea că vietuitoarele există în grupuri, iar grupurile sunt legate printr-o serie de asemănări mai mari sau mai mici. Oamenii sunt asemănători în multe privințe cu maimutele, ceva mai puțin asemănători cu iepurii, încă și mai puțin asemănători cu serpii, încă și mai puțin asemănători cu copacii, și așa mai departe. Toate grupurile disparate din ordinea clasificării (bacterii, plante, animale etc.) au o bază biochimică comună care arată că provin dintr-o obârșie comună. Explicatia darwinistă a modelului spune că ea rezultă din existența unui strămoș comun, grupurile cu cel mai mare grad de asemănare; fiind cele care au strămoși comuni relativ recent. În realitate, strămoșii comuni sunt postulatele unei teorii ce tinde să explice faptul clasificării sau înruderii.

Teza „strămoșilor” presupune un proces de schimbare treptată foarte îndelungat, întrucât progeniturile diferă foarte puțin de părinți în fiecare generație. Deci teza strămoșilor comuni presupune nu numai existența acestor strămoși pe pământ, ci și existența unor siruri foarte lungi de descendență treptată ce leagă pe vechii strămoși de prezumtivii lor urmași moderni. Nimic din aceste lucruri nu este confirmat de studiul fosilelor, însă darwinistii cred că procesul trebuie totuși să fi avut loc, socotind că este singura explicație științifică (adică naturalistă) a modelului vietii.

Dimpotrivă, un model ce arată existența unor asemănări mai mari sau mai mici, sau al unor variații în cadrul unui tipar fundamental, pare mai curând să dovedească existența unui plan comun decât a unui proces natural de evoluție. Acest lucru a fost demonstrat în mod neintenționat într-o carte din 1990, scrisă de un zoolog darwinist care ilustra „realitatea de fapt” a evoluției citând exemplul unei linii de automobile:

„Totul evoluează, în sensul unei descendente cu modificări, fie că e vorba de politica guvernamentală, religie, masini de curse sau organisme. Revolutionara Corvette din fibre de sticlă a evoluat din strămoși automotori mult mai modesti din 1953. Printre alte puncte de vârf din perfectiunea evolutivă a mașinii Corvette se numără modelul din 1962, în care originalul de 102 inci a fost redus la 98 de inci, introducându-se și noul cuplaj strâns de tip Stingray; modelul din 1968, premergătorul morfologiei Corvette de astăzi, care a apărut cu acoperiș decapotabil; și modelul aniversar de argint din 1978, cu model de spate închis ermetic. Versiunea de azi este urmarea perfecționărilor ce s-au acumulat din 1953 pas cu pas. Lucrul cel mai importat este faptul că, Corvette a evoluat printr-un proces de selecție, exercitat asupra variațiilor ce au dus la o serie de forme tranzitorii și la un final destul de diferit de punctul de pornire. Un proces similar modelează și evoluția organismelor.”[Tim Berra, *Evolution and the Myth of Creationism*. Stanford University Press, 1990, pp. 118-119.]

Evident că mașinile Corvette, asemeni organismelor, au trăsături comune, fiindcă au fost concepute în mintea unui proiectant, iar nu fiindcă le-ar fi alcătuit vreun proces inconștient. Cu alte cuvinte, faptul înrudirii nu este o dovadă a existenței unui mecanism de creație pur naturalist sau inconștient. Simfoniile lui Beethoven urmează modelul unui plan comun cu variații, dar acest model nu poate nicidecum să vină în sprijinul teoriei că simfoniile s-au compus singure, fără nici un ajutor din partea lui Beethoven.

Teoria evoluției este astăzi într-o stare de confuzie, în care marile personalități precum Stephen Jay Gould și Richard Dawkins se contrazic puternic în ce privește felul cum se presupune că ar fi avut loc evoluția (pentru trecerea în revistă a acestor dispute majore vezi capitolul 4 din cartea mea *Reason in the Balance*). Acești ideologi aflați în război au un program de același tip, dar e mai curând un program filosofic, decât unul științific. Singurul lucru cu care sunt de acord, fie ce-o fi, este faptul că Dumnezeu trebuie scos afară din cadru. Aceasta ne duce la a treia și cea mai importantă parte a definiției evoluției.

Evoluția (în sens științific) este fundamental atee

Am văzut că definiția NABT afirmă că evoluția este prin definiție „nesupravegheată”. Această cerință nu e o concluzie la care darwinistii au ajuns prin dovezi empirice, ci o presupuziție filosofică reflectând punctul lor de pornire din naturalismul metafizic sau materialism. Dacă natura este singurul lucru care există, atunci ea trebuie să fie capabilă să-și săvârșească propria creație. Aceasta implică existența unui proces evolutionist natural capabil să alcătuiască lucruri foarte complexe începând de la cele simple. Inițial, procesul trebuie să fi fost neregulat, fiindcă o minte capabilă să dirijeze evoluția ar fi trebuit ea însăși să evolueze dintr-o materie neînsufletită. Desigur, după evoluarea ființelor umane, evoluția poate deveni un proces dirijat, prin practicarea eugeniei și a ingineriei genetice.

Date fiind aceste presupuziții, chiar un lucru așa de grosolan ca darwinismul trebuie totuși să fie adevărat, în ciuda evidenței. Evoluția trebuie să pornească de la schimbări întâmplătoare și imprevizibile, și trebuie să aibă o forță inconștientă capabilă să producă minunățiile de inginerie complexă pe care le numim organisme. Iată de ce, în conferințele sale, Richard Dawkins afirma că, dacă pe alte planete există o viață complexă, singura răspunzătoare de ele ar trebui să fie evoluția darwinistă. Nu e nevoie de dovezi sau observații, căci mecanismul darwinist este singurul candidat plauzibil pentru această treabă, dat fiind punctul de pornire aflat în naturalism. Logica aceasta explică de ce darwinistii nu sunt deranjați de nici una dintre problemele evidente pe care criticii, precum eu însumi, le-au identificat. Teoria trebuie să fie adevărată cu orice pret, căci altfel am rămâne fără o explicație materialistă a complexității vieții și ar trebui să ne întoarcem la Dumnezeu. Logica respectivă a fost încorporată într-un pasaj dintr-un eseu din 1997 scris de geneticianul de frunte Richard Lewontin:

„Noi ținem partea științei în ciuda absurdității evidente a unora dintre explicațiile ei, în ciuda esecului său de a împlini multe din extravaganțele sale făgăduite de sănătate și viață, în ciuda tolerării de către comunitatea științifică a unor povești inconsistente luate ca atare, fiindcă ne-am luat un angajament prioritar, un angajament față de materialism. Nu metodele și instituțiile științifice ne constrâng să acceptăm explicația materialistă a lumii fenomenale, ci, dimpotrivă, aderența noastră apriorică la causalitatea materialistă ne obligă să creăm un aparat de investigare și un set de concepte ce produc explicații materialiste, indiferent cât de potrivnice intuiției, indiferent cât de mistificatoare pentru cei neinițiați. Mai mult, materialismul este absolut, căci nu putem

să acceptăm ca un Picior Divin să ni se pună în prag." [Richard Lewontin, "Billions and Billions of demons", in *The New York Review of Books*, 9 ianuarie 1997, pp28-31] Nu e nevoie să mai adăugăm ceva.

Phillip E. Johnson

Un sistem de gândire străin

de Seraphim Rose

Există enorm de multă confuzie în legătură cu evoluția. Unii zic: „Crestinii ortodocși nu se ceartă cu evoluția” sau doar folosesc sintagma „evoluția călăuzită de Dumnezeu”. O asemenea înțelegere a evoluției este destul de primitivă: presupune considerarea ei ca „realitate științifică” de tipul heliocentrismului. De fapt, cei ce se opun evoluției sunt adeseori asemuiți cu Biserica Romano-catolică împotriva lui Galilei, ba chiar unii creștini ortodocși se tem să nu fie socotiți „naivi” sau să rămână în urma curentelor intelectuale sau modelelor timpului.

Dar întreaga doctrină a evolutionismului este mult mai complexă decât un simplu „fapt științific” sau chiar o „ipoteză”. Ea este o doctrină - o credință care cuprinde multe domenii ale gândirii, și nicidecum doar știința; și este destul de coerentă spre a putea vorbi despre ea ca despre o doctrină mai mult sau mai puțin încheată. Vom vedea că ea este o concepție cu totul aparte asupra realității, cu propriile premise și deducții filosofice și teologice aparte. În special în teologie ea oferă o alternativă deliberată la creștinismul ortodox în privința mai multor dogme cheie.

Lipsa culturii filosofice printre creștinii ortodocși

Gresita înțelegere a evoluției din partea unora dintre creștinii ortodocși vine dintr-o lipsă de cultură filosofică.

1. Nu au o atitudine critică față de „descoperirile” științifice (deși, în deplin acord cu spiritul modern, au o atitudine critică față de Scriptură !) și nu pricep natura „dovezilor” științifice despre care se presupune că vin în sprijinul evoluției, nici nu știu cum să deosebească faptele de filosofie. Ei sunt intimidați fără motiv de „experții științifici” și nu-și dau prea multă osteneală să cerceteze problema ei însși.

2. Nu înțeleg „duhul vremii” care a dat naștere evoluției, primind deci în chip naiv „realitatea științifică” a evoluției, dar respingând culminarea filosofiei evoluției, precum la Teilhard de Chardin, nevăzând că ele formează un întreg; fara filosofie nu ar fi existat niciodată „realitatea de fapt” a evoluției.

3. Nu înțeleg filosofia Sfintilor Părinți - întreaga lor perspectivă asupra firii și asupra unor probleme aparte, precum natura lucrurilor individuale.

Cadrul istoric

În epoca Luminilor concepția despre lume era destul de bine statornicită. Cu puțin înainte de această epocă, arhiepiscopul anglican Ussher de Armagh a calculat toți anii dați în genealogiile Vechiului Testament și a emis ideea că lumea a fost creată în anul 4004 î.H. Newton credea acest lucru, iar concepția despre lume a luminismului era favorabilă ideii că Dumnezeu a creat lumea în șase zile și apoi a lăsat-o să se dezvolte singură, și că toate speciile erau întocmai așa cum le vedem noi astăzi. Oamenii de știință din acea vreme acceptau acest lucru.

La sfârșitul epocii Luminilor însă, o dată cu febra revoluționară, concepția statornicită despre lume a început să se fisureze, unii "savanti" venind deja cu teorii mai radicale. La sfârșitul veacului al optzecelea, Erasmus Darwin, bunicul lui Charles Darwin, venise deja cu ipoteza că întreaga viață provine dintr-un singur filament primordial - exact ceea ce se susține astăzi prin teoria evoluției. [*Cartea lui Erasmus Darwin, Zoonomia, în care propunea această teorie, a fost publicată în 1794. (n. ed.)*] Teoria sa nu se referea doar la o specie sau fel

de creatură, ci presupunea că picătura sau filamentul primordial se dezvolta, dând naștere tuturor felurilor de creaturi, prin transmutatii. „Ar fi oare prea îndrăznet”, întreba el, „să ne închipuim că, în imensa durată de timp de când a început existența pământului, poate cu milioane de veacuri înaintea istoriei omenirii - ar fi oare prea îndrăznet să ne închipuim că toate animalele cu sânge cald au apărut dintr-un singur filament ?”

Noua explicație a lui Erasmus Darwin era o încercare de continuare a spiritului Luminilor, de extrem rationalism și simplitate. Cu cât rationalismul intra mai adânc în cuget, era mai simplu (credea el) să explice viața ca provenind dintr-un singur filament viu, decât să dai mai „complicată” explicație că Dumnezeu a dat ființă dintr-o dată tuturor felurilor de creaturi. [*Termenul de „darwinism” a fost aplicat, mai întâi, teoriilor evolutioniste ale lui Erasmus Darwin, care includeau selecția naturală. Teoriile lui au contribuit mult la ideile nepotului său, Charles, deși acesta din urmă n-a recunoscut niciodată că îi este îndatorat. (n. ed.)*]

La puțin timp după aceea, un alt naturalist, Cavalerul de Lamarck (autorul cărții *Philosophie zoologique*, 1809), a avut și el o teorie evolutionistă clară, dar susținea ideea că schimbările necesare spre a da seamă de evoluția de la o specie la alta de datorau modificării caracteristicilor dobândite. Lucrul nu a putut fi dovedit niciodată, și de fapt a fost chiar infirmat. Deci ideea de evoluție nu se putea susține.

Însă, în acea perioadă de la începutul secolului al nouăsprezecelea a existat un important geolog ce a dat un puternic avânt acceptării ideii de evoluție. Era Charles Lyell, care în 1830 a venit cu teoria uniformismului [*Cunoscută în literatura românească de specialitate ca „principiul actualismului (al lui Lyell)”*. (Vezi *Henry M. Morris și Gary E. Parker, Introducere în știința creationistă, Ed. Anastasia, București, 2000, p. 306*).], conform căreia tot ceea ce vedem pe pământ astăzi nu se datorează catastrofelor - unui potop venit pe neașteptate sau ceva asemănător -, ci, mai curând, faptului că procesele care se desfășoară azi s-au desfășurat și în epocile trecute, de la începutul lumii, atât de departe în trecut pe cât putem noi vedea. Prin urmare, dacă ne uităm la Marele Canion, vedem că fluviul a tot mâncat din canion și putem socoti - luând în calcul viteza apei, cantitatea de apă de acum, calitatea solului etc. - cât timp trebuie să fi trecut ca să se sape canionul. Lyell credea că, dacă presupunem că procesele s-au desfășurat întotdeauna în același fel - lucru foarte rațional și calculabil -, le putem da de capăt printr-o explicație uniformă a lucrurilor. În cartea sa *Principii de geologie*, Lyell scria:

„Din cele mai vechi timpuri la care putem privi în trecut și până în prezent, nici o altă cauză nu a acționat vreodată în afară de cele care acționează și astăzi, și niciodată nu a acționat cu un alt grad de energie față de cea pe care o exercită acum.”

Degigur, nu există nici o dovadă că ar fi așa; este doar o ipoteză de-a sa. [*In 1831, la un an după publicarea cărții Principiile geologiei a lui Lyell, Darwin a citit-o în timpul călătoriei pe vasul Beagle. După călătorie, Lyell a devenit mentorul lui Darwin și, din afirmațiile ulterioare a lui Darwin, este limpede că ideile lui Lyell l-au făcut să se gândească la aplicarea principiilor uniformismului la istoria trecută a fiintelor vii. În scrisorile sale particulare Lyell arăta limpede că intenționează să abolească ceea ce el numea „geologia mozaică”, adică interpretarea straturilor geologice în termenii potopului din Cartea Facerii. Henry M. Morris scrie: „Merită observat că nici Darwin și nici Lyell nu erau savanți formați în sensul modern. Darwin era un student teolog apostat, a cărui singură diplomă era în teologie. Charles Lyell a studiat dreptul, nu geologia. Geologii de seamă ai vremii sale - de pildă, Cuvier, Buckland - credeau în catastrofism, și mulți dintre geologii din zilele noastre se reîntorc la această părere. Lyell trebuie să fi știut că datele reale ale geologiei favorizau în mare parte catastrofismul, nu uniformismul. Totuși, în chip dogmatic, a insistat asupra perioadelor lungi și a uniformității, respingând cu sarcasm cronologia biblică din acest proces” (Henry M. Morris. *The Long War against God*, Baker Book House, Grand Rapids Michigan, 1989, p. 162). Stephen Jay Gould, unul dintre principalii evolutioniști de azi, l-a acuzat, de fapt, pe Lyell de înșelăciune în promovarea sistemului său: „Lyell s-a folosit de destulă viclenie spre a-și impune părerile uniformiste ca singura geologie adevărată... Lyell și-a impus închipuirile asupra evidentei” (Gould, *Ever Since Darwin*, pp. 149-50) (n. ed.)*]

Această idee, împreună cu o alta, care câștiga tot mai multă simpatie aceea că speciile evoluează de la una la alta - a dus la altă idee. Dacă pui laolaltă cele două idei, ajungi la ideea că parcă lumea nu are doar câteva mii de ani, cum par a zice creștinii, ci ar trebui să fie de foarte multe mii sau milioane de ani vechime, ori chiar mai mult. Astfel, s-a ivit ideea vârstei din ce în ce mai mari a pământului. Însă iarăși, această credință (că lumea trebuie să fie foarte veche) era numai o presupunere; ea nu era dovedită.

Ideea aceasta începea să pătrundă în cugete atunci când, în 1859, Charles Darwin si-a scos cartea care propunea ideea selecției naturale. Ideea lui Darwin era opusă față de cea a lui Lamarck, care spunea că girafa a evoluat fiindcă o vietuitoare cu gâtul mai scurt si-a întins gâtul ca să mănânce frunzele de sus, urmașul ei avea gâtul cu un tol mai lung, următorul s-a întins mai mult, și, treptat, a devenit girafa pe care o cunoaștem astăzi. Aceasta se opune tuturor legilor științei, căci astfel de lucruri nu se întâmplă. O însusire dobândită nu se poate mosteni. De pildă, pe vremea când chinezoaicele își legau picioarele ca să le micsoreze, fiicele lor se nășteau întotdeauna cu picioare normale.

Pe de cealaltă parte, Darwin a venit cu ideea că trebuie să fi existat două exemplare cu gâtul lung care au supraviețuit fiindcă aveau gât mai lung; ele s-au împreunat fiindcă toate celelalte muriseră datorită împrejurărilor vitrege sau dezastrelor; iar urmașii lor aveau gâturile lungi fiindcă se produsese o schimbare în ei: ceea ce știinta de azi numește o „mutație”. La început acest lucru putea avea loc întâmplător, dar, o dată ce două exemplare de acest fel s-au împerecheat, mutația se perpetuează veacuri la rând.

Bineînțeles că este vorba de o simplă presupunere, întrucât nimeni nu a observat să se întâmplete așa ceva. Dar această presupunere a izbit conștiința oamenilor; ei erau ca iasca pregătită, iar aceasta a fost scânteia. Ideea suna așa de plauzibil; iar ideea de evoluție s-a impus - dar nu fiindcă era dovedită.

În realitate, speculațiile lui Darwin se întemeiau, aproape în întregime, pe observațiile sale, nu ale evoluției, ci ale variației. Pe când călătorea în Insulele Galapagos, Darwin s-a mirat de ce erau treisprezece varietăți ale aceluiași fel de cintezoși, gândindu-se că aceasta se datora faptului că a existat o varietate originală care s-a dezvoltat în funcție de mediu. Însă aici nu este vorba de evoluție, ci de variație. De aici a sărit direct la concluzia că, dacă asemenea mici schimbări se continuă mereu, se va ajunge, în final, la un fel de creatură absolut diferită. Încercând însă să dovedești științific acest lucru, apare o problemă: nimeni nu a observat vreodată astfel de schimbări majore; s-au observat doar schimbări înăuntrul aceluiași gen.

[Aceasta se întâmplă deoarece, cum s-a arătat astăzi prin cercetările geneticii, capacitatea de variație a unui organism particular este limitată de variabilitatea inerentă fondului său genetic. „Cu alte cuvinte”, scrie Phillip E. Johnson, „motivul pentru care câinii nu ajung la fel de mari ca elefanții, cu atât mai puțin să se schimbe în elefanți, nu este acela că nu i-am fi hrănit suficient de mult. Câinii nu au capacitatea genetică pentru acel grad de schimbare, și se opresc din creștere când se atinge limita genetică” (Darwin on Trial, ed. cit., p. 18). (n. ed.)]

„Dovezile” evoluției

Să privim acum așa-numitele dovezi ale evoluției spre a vedea care anume sunt ele. Nu vom încerca să le infirmăm, ci vom încerca doar să vedem calitatea dovezilor folosite; ce anume pare convingător oamenilor ce cred în evoluție.

1. Există un manual standard de zoologie, folosit în urmă cu douăzeci de ani, Zoologie generală de Tracy I. Storer, care enumeră mai multe dovezi. Prima dovadă din carte se cheamă „morfologia comparată”, adică compararea alcătuirii corpurilor. Oamenii au brate, păsările au aripi, peștii au înotătoare - cartea are diagrame foarte convingătoare, care le fac să pară foarte asemănătoare. Pășările au gheare, iar noi avem degete - cartea arată cum s-au putut transforma unele în altele. *[In ilustrația de la pagina 215 a Zoologiei generale ni se arată un „intermediar ipotetic” (numit astfel în legenda ilustrației) între aripioara peștelui și membrele unui amfibian. Cu alte cuvinte, în absența unei specii intermediare, autorul era nevoit să o inventeze. (n. ed.)]* Ni se arată cum toate ființele au o alcătuire foarte asemănătoare, iar diferențele alcătuirii sunt aranjate pe tipuri și genuri. Desigur, aceasta nu e o dovadă. Ea este însă ceva foarte logic pentru cine crede în evoluție.

Pe de altă parte, adepții științei creationiste spun că, dacă crezi că Dumnezeu a creat universul, atunci El trebuie să fi avut un plan director la temelia creației; deci toate felurile de făpturi vor avea asemănări de principiu. Dacă crezi că Dumnezeu a făcut toate făpturile, acele diagrame te vor convinge că da, într-adevăr Dumnezeu le-a creat după un plan. Dacă crezi că o făptură a evoluat din alta, privești acele diagrame și îți spui: da, au evoluat una din alta. Dar aceasta nu este o dovadă nici pentru, nici împotriva evoluției ei. În realitate,

oamenii acceptă evoluția pe alte temeiuri și apoi privesc la astfel de diagrame, iar diagramele îi conving și mai mult.

2. Urmează apoi „fiziologia comparată”. Zoologia generală afirmă: „Te suturile și fluidele organismelor arată multe similarități principiale în ceea ce privește proprietățile fiziologice și chimice, mergând în paralel cu trăsăturile morfologice.” [Tracy I. Storer, *General Zoology, McGraw-Hill Book Company, Inc New York 1951, p.216.*] De pildă:

„din hemoglobina sângelui vertebratelor se obțin cristalele de oxihemoglobină; structura lor cristalină... merge în paralel cu clasificarea vertebratelor întemeiată pe alcătuirea corpului. Cele ale fiecărei specii sunt distincte, dar toate cele dintr-un gen au o anumită caracteristică comună. Mai mult, cele ale tuturor păsărilor au anumite asemănări, dar diferă de cristalele obținute din sângele mamiferelor sau reptilelor.”

Și aici putem spune același lucru pe care l-am spus despre morfologie. Dacă crezi în creație, spui că Dumnezeu a făcut făpturile asemănătoare cu sânge asemănător, și nu e nici o problemă. Dacă crezi în evoluție, spui că unele au evoluat în altele.

S-a alcătuit și un sistem de datare după precipitățile din sânge. Savanții observă că precipitățile sunt asemănătoare la fiecare specie, că au ceva comun în interiorul unui gen, și că sunt cu totul diferite la genuri diferite: păsări și maimute, de exemplu. De aici ei fac anumite calcule și hotărăsc câți ani despart aceste ființe pe scara evoluției. Cum se întâmplă, calculele lor dau totul peste cap. Dacă se acceptă acest sistem, celelalte sisteme de datare trebuie schimbate; astfel că sistemul este încă controversat. De fapt, el nu dovedește nimic, căci poți să îl accepti fie ca dovadă a evoluției, fie a creației lui Dumnezeu.

3. Există și un al treilea argument, numit „embriologia comparată”. Cărțile de tipul Zoologiei generale aveau, de obicei, imagini care arătau stadiul embrionar al pestelui, salamandrei, broastei testoase, puiului de găină, porcului, omului etc., demonstrând că arată foarte asemănător și spunând că, treptat, acești embrioni se dezvoltă diferit. Puteai vedea cum omul are așa-numitele „fante branhiale” în embrion. Se presupunea deci că ele sunt amintirea strămosilor săi. [Adică - dovadă că omul a evoluat din animalele acvatice cu branhii. (n. ed.)] Ernst Haeckel, în „teoria recapitulării” și „legea biogenezei” afirma că „un organism individual, în cursul dezvoltării sale (ontogeneză), tinde să recapituleze stadiile străbătute de strămosii săi (filogeneză).” Astăzi teoria lui nu mai este acceptată de evolutioniști. Savanții au descoperit că „fantele branhiale” nu sunt deloc fante branhiale, ci doar pregătesc ceea ce urmează a se transforma în gâtul ființei umane. Așa că dovada cu pricina a cam fost înlăturată. Apoi, s-au folosit și de argumentul că asemănare înseamnă dovadă, lucru cu totul incorect.

4. O altă dovadă, mult mai puternică în trecut decât astăzi, este aceea a organelor „vestigiale”. Evolutioniștii pretindeau că există anumite organe, precum apendicele omului, care par a nu mai avea acum vreo funcție, și deci trebuie să fi rămas din stadiile de evoluție anterioare, când o maimuță sau alți strămoși ai omului le foloseau. Dar se descoperă tot mai mult că aceste organe „rudimentare” au o anumită funcție; de pildă, s-a descoperit că apendicele are o anumită funcție glandulară, deci și acest argument și-a pierdut însemnătatea. [„Practic toate organele așa-numite <<rudimentare>>, în special cele ale omului, s-au dovedit în ultimii ani a avea o utilitate clară, nefiind de loc rudimentare. Cândva, evolutioniștii pretindeau că omul are cam 180 de organe rudimentare, dar astăzi ei nu mai pomenesc practic nici unul. Unele dintre acestea erau glanda tiroidă, timusul, coccisul, glanda pineală, mușchii urechii, amigdalele și apendicele. Toate sunt acum cunoscute ca având funcții utile, adesea chiar esențiale” (H. Morris, *Scientific Creationism, Master Books, Green Forest, Arkansas, 1985, p. 76*). Pentru o tratare amănunțită a subiectului vezi cartea „*Vestigial organs are Fully Functional*, de Dr. Jerry Bergman și Dr. George Howe, *Creation Research Society Books, Terre Haute, Indiana, 1990. (n. ed.)*] Și chiar dacă noi nu știm la ce folosește un anumit organ, aceasta nu înseamnă că el a rămas de la vreo formă de viață inferioară.

5. Urmează apoi argumentele provenite din paleontologie: studiul fosilelor. Desigur, prima dovadă aparent convingătoare este stratificarea geologică, precum în Marele Canion, unde poți vedea tot felul de straturi; și, cu cât mergi mai jos, cu atât creaturile din ele par a fi mai primitive. Savanții datează straturile după felul vietuitoarelor găsite în ele.

Straturile acestea au fost descoperite în secolul al nouăsprezecelea, când s-a determinat care erau mai vechi și care mai recente; iar acum există un sistem destul de elaborat prin care se poate spune care strat e mai vechi și care mai recent. [*Schema „coloanei stratigrafice” imaginată de evolutionisti (cu datarea fiecărui strat) nu se poate găsi niciunde în natură ca un set complet de sedimente de grosimea standard. „Este o alcătuire imaginată care a fost sintetizată prin compararea unui strat de roci dintr-o parte a lumii cu un strat cu înfățișare similară dintr-o altă parte a lumii.” Vezi Richard Milton, Shattering the Myths of Darwinism, ed. cit., cap. 3, 7. (n. ed.)*] Totuși întregul sistem de datare e mai curând circular. Întrucât adeseori straturile sunt „cu susul în jos” față de modelul evolutionist [*Enciclopedia Britanică (ed. a 11-a) admite că în unele câmpuri toate straturile sunt exact „cu susul în jos” - adică creaturile primitive se găsesc la un nivel mai ridicat decât cele „mai evoluate”*], este nevoie de anumite corectii. La fel cum sistemul ptolemeic avea nevoie de anumite corectii (trebuind să se născocască epicleurile, fiindcă planetele nu se deplasau în jurul pământului în mod uniform), tot așa și evolutionistii trebuie să facă corectii când descoperă că, conform teoriei evolutioniste, straturile sunt „invers”. Ele trebuie datate după fosilele pe care le contin. Dar cum știu evolutionistii că fosilele din ele sunt în ordinea corectă? O știu fiindcă altundeva fosilele erau în ordinea „corectă” după modelul evolutionist, iar sistemul și l-au luat de acolo. Dacă privești mai îndeaproape, vezi că este vorba de un sistem circular. Trebuie de fapt să ai credința că el corespunde cu adevărat realității.

Există și destule puncte slabe. De pildă, faptul că vietuitoarele apar cu totul brusc în fiecare strat, fără tipuri intermediare care să ducă la ele. Pe deasupra, pe măsură ce se continuă cercetările, se descoperă animale în unele straturi unde nu ar trebui să se afle. De exemplu, acum se descoperă în nivelul precambrian creaturi de tipul sepiei (Tribrachidid) și tot felul de animale destul de complexe de același fel, care nu ar trebui să fie acolo, fiindcă se presupune că ele nu au evoluat decât cu vreo sută de milioane de ani mai târziu. Deci fie trebuie să-ți schimbi ideile despre evoluția acestor creaturi, fie trebuie să spui că ele nu sunt decât excepții.

În general, nu există dovezi că straturile s-au depus de-a lungul a milioane de ani. [*Presupunerea uniformistă că straturile s-au depus treptat de-a lungul a milioane de ani nu este confirmată de probe doveditoare. Procesele geologice moderne arată că nu există niciunde astăzi roci care să se formeze la fel cu cele din straturile existente. Aceasta indică o origine catastrofică a straturilor. Vezi R. Milton, Shattering the Myths of Darwinism, op. cit., pp. 72-79, și H. Morris, Scientific Creationism, op. cit., p. 101-111. (n. ed.)*] Creationistii ce vorbesc de Potopul lui Noe spun că la fel de bine, se poate accepta că Potopul a pricinuit exact același lucru. Vietuitoarele simple de pe fundul mării ar fi, în general, primele care să fie îngropate, urmate de pesti și alte organisme care trăiesc aproape de suprafața oceanului. Animalele mai dezvoltate, inclusiv omul, s-ar duce pe terenurile mai înalte, încercând să se îndepărteze de Potop. Ar exista puține rămășițe de oameni, fiindcă omul ar încerca să se urce în bărci și în alte mijloace spre a se îndepărta.

[*Dr. H. Morris completează: „Faptul că, desi ar trebui, îndeobste, să ne așteptăm la această ordine, s-a descoperit că există multe excepții de la ea, atât de tipul omisiunilor, cât și al inversărilor, este, cu siguranță, un lucru de așteptat când este vorba de evenimente de tipul Potopului, dar este extrem de greu de argumentat logic în termenii evoluției și uniformității” (H. Morris și J.C. Whitcomb, The Genesis Flood, Presbyterian and Reformed Publishing, Phillipsburg, New Jersey, 1961, p. 276). Dr. David M. Raup, curator la secția de geologie de la Chicago Field Museum of Natural History (care adăposteste cea mai mare colecție de fosile din lume), a studiat pe larg succesiunea acestor fosile și a ajuns la următoarea concluzie: „în anii de după Darwin, adepții săi au sperat să găsească succesiuni predictibile. În general, acestea nu au fost găsite - totuși optimismul a murit greu, iar în tratate s-au strecurat câteva pure fantezii.” Dr. Raup, socotit pe plan mondial a fi cel mai mare paleontolog în viață, este evolutionist, dar recunoaște că, după arhiva fosiliferă, te poți adapta la absolut oricare teorie. El spune că, în ceea ce privește ordinea, fosilele puteau fi depozitate la fel de bine și stohastic (adică la întâmplare) (David Raup, „Probabilistic Models în Evolutionary Paleo-Biology”, în American Scientist, ian.-feb. 1977, p. 57). El notează chiar implicațiile hazlii ale acestui fapt pentru creationisti: „Unul dintre lucrurile hazlii ale disputei evoluție-creație este faptul că creationistii au acceptat notiunea eronată că arhiva fosiliferă arată o progresie amănunțită și ordonată și și-au dat multă osteneală să potrivească acest <<fapt>> cu geologia Potopului” (David Raup, „Evolution and the Fossil Record”; în Science, 17 iulie, 1981, p. 289). „Cu alte cuvinte”, scrie Dr. Henry Morris, „Raup spune că geologii Potopului nu au nevoie să-și bată capul spre a alcătui un model al Potopului pentru ordinea fosilelor, întrucât nu există nici o <<ordine>> la care să adapteze !” (The Biblical Basis for Modern Science, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan, 1984, p. 363). (n. ed.)]*

Pe deasupra, o fosilă se păstrează numai în cazul existenței unor condiții foarte speciale. O vietuitoare trebuie să fie îngropată dintr-o dată, într-un anumit fel de mâl care îi îngăduie să se păstreze. *[Adică, să prevină descompunerea sa de către bacterii sau devorarea de către răpitoare. Mai mult, sedimentul trebuie să aibă o grosime considerabilă spre a preveni dispersarea sa prin procesele naturale. Richard Milton arată: „Nu se cunosc niciunde în lume roci fosilifere aflate în curs de formare astăzi. Nu ducem lipsă de rămășițe organice, nu lipsesc nici liniști tele medii marine sedimentare. Există, într-adevăr, oasele și carapacele a milioane de ființe pe uscat și în mare, dar niciunde ele nu sunt îngropate lent în sedimente și apoi litificate. Ele sunt doar sfărâmate de vânt, marea, climă și răpitori.” (Shattering the Myths of Darwinism, ed. cit., p. 78). Acest fapt arată că fosilele existente s-au format ca rezultat al unei mari catastrofe. Vezi și H. Morris, Scientific Creationism, ed. cit., pp. 97-101. (n. ed.)]* Însăși ideea desfășurării treptate a acestor procese este din ce în ce mai mult pusă la îndoială. Avem acum dovada că petrolul și cărbunele și alte lucruri similare se pot forma într-un timp extrem de scurt - în decursul a câtorva zile sau săptămâni. *[Vezi John D. Morris, The Young Earth, Master Books, Green Forest, Arkansas, 1994, pp. 102-103. (n. ed.)]* Însăși formarea fosilelor pledează mai curând în favoarea unei catastrofe.

În domeniul paleontologiei, argumentul cel mai important împotriva evoluției este faptul că e greu de spus că s-a găsit vreodată un singur lucru care să poată fi numit o specie intermediară. De fapt, Darwin era foarte îngrijorat de acest lucru, El scria:

„Numărul varietăților intermediare care au existat anterior *[trebuie]* să fie cu adevărat enorm. Atunci de ce nu abundă aceste legături intermedii diare în fiecare formațiune geologică și în fiecare strat? Cu siguranță, geologia nu ne descoperă nicidecum vreun lant organic perfect aranjat în trepte; iar aceasta este poate cea mai evidentă și mai serioasă obiecție ce se poate avansa împotriva teoriei. Cred că explicația tîne de extrema imperfecțiune a datelor geologice.” *[Charles Darwin, The Origin of Species, Modern Library, Random House, New York., p. 234.]*

Savantii de azi spun că arhiva fosiliferă este extrem de bogată: sunt cunoscute mai multe specii fosile decât specii vii. Totuși, nu s-au găsit decât vreo două exemple care pot fi interpretate ca fiind, oarecum, niște specii intermediare. Ti se va spune despre pterodactil - o reptilă cu aripi -, susținându-se că acea reptilă urma să devină pasăre. Dar de ce să nu poți spune că este doar o reptilă cu aripi? *[Animalul pe care evolutionistii îl citează cel mai des ca făcând tranziția de la reptile la pasari nu este de fapt pterodactilul, ci arhiopterixul. Phillip E. Johnson numeste arhiopterixul o „ciudata abatere de la o tipologie, precum ornitorincul contemporan” (Darwin on Trial ed cit., p. 80); Henry Morris arată că acesta e „o formă de tip mozaic (care) nu posedă structuri tranzitionale” (The Biblical Basis for Modern Science. ed. cit., p. 341); și chiar evolutionistii Stephen Jay Gould și Niles Eldredge recunosc că acest „curios mozaic de felul arhioptenxului nu contează” ca o trecere lină în arhiva fosiliferă (Paleobiology, vol 3 1977 p. 147). Michael Denton notează că „este incontestabil că la această pasare arhaică nu s-a ajuns printr-o serie de forme tranzitionale de la o reptilă terestră obișnuită, printr-un număr de tipuri treptate, cu pene din ce în ce mai dezvoltate, până la atingerea stării de avian” (Evolutwn: A Theory in Crisis, ed. cit., p. 176. (n. ed.))*

Există unele fosile numite „fosile-index” care, când sunt găsite într-un anumit strat, ne spun că stratul nu poate fi mai vechi de o anumită dată, fiindcă animalul respectiv se presupune că a dispărut într-o anumită epocă! Însă s-a descoperit un peste *[Este vorba de coelcanth, care a fost descoperit în 1938 în largul coastelor Madagascarului. Se credea că coelcanthul era străns înrudit cu strămosii direcți ai amfibienilor. Însă, când a fost disecat, „organele sale interne nu au arătat semne că ar fi fost adaptat pentru un mediu de uscat și nu au arătat cum s-ar putea ca un peste să devină amfibian” (Johnson, Darwin on trial, ed. cit., pp. 76, 77; vezi și Denton, op. cit., pp. 157, 179-80). (n. ed.)]* care înota prin ocean, despre care se credea că dispăruse în urmă cu șaptezeci de milioane de ani. *[Adică aproximativ în același timp când se presupunea că au dispărut și dinozaurii. (n. ed.)]* Intrucât era socotit a fi o fosilă-index, el a dat totul peste cap, iar stratul care fusese datat după acest peste dispărut nu mai era corect. *[Sunt multe alte organisme ale căror fosile fuseseră găsite numai în straturi despre care se credea că au sute de milioane de ani, fiind deci folosite ca fosile-index - până ce au fost descoperite trăind încă în vremurile moderne. Pentru o listă parțială a acestor organisme vezi Scientific Creationism, ed. cit., pp. 88-89. (n. ed.)]*

Cum se face că unele specii evoluează iar altele rămân așa cum erau ? Există o multime de specii găsite în straturile „străvechi” care sunt identice cu speciile care trăiesc astăzi. Evolutionistii socotesc că există unele specii „respinse” care, dintr-un anumit motiv, nu duc nicăieri, iar alte specii sunt mai progresive, fiindcă au energia de a merge înainte. Dar aceasta este o credință, nu o dovadă. Speciile fosile care s-au păstrat sunt tot așa de deosebite între ele precum cele vii.

6. Urmează apoi dovezile „evidentei” familiilor. În majoritatea manualelor despre evoluție se află desene artistice descriind evoluția calului și a elefantului. Există o mare doză de subiectivitate inclusă în ele, ca și atunci când artiștii îl înfățișează pe omul de Neanderthal aplecat în jos spre a semăna cu o maimuță. Nu este vorba de vreo dovadă științifică, ci de imaginație întemeiată pe concepția filosofică a unui om. Există câteva urme în arhiva fosiliferă care fie că sunt împotriva evoluției, fie arată că nu există dovezi nici pro, nici contra; la fel cum există câteva lucruri cu totul deosebite, care nu pot fi explicate prin evoluție.

Cele câteva linii „clare” de descendență - calul, porcul etc. - cuprind fie variații în interiorul unui tip (cum este, evident, cazul cailor de diferite mărimi), fie, dacă nu (când par a cuprinde diferite feluri de vietuitoare), atunci nu fac decât să presupună, fără să poată dovedi, că o vietuitoare este legată de o alta prin descendență directă. [Un articol recent din *World Magazine* (17 iulie, 1999) notează următoarele, privitor la una dintre aceste așa-zise linii de descendență, probabil cea mai cunoscută: „Muzeul Field [din Chicago] este sursa celui expozat foarte mult reproduș care intenționează să arate evoluția calului. Scheletele mici sunt urmate de alte schelete ceva mai mari și din ce în ce mai cabaline, schimbându-se ușor până ce se ajunge la calul din ziua de azi. La prima vedere, expozatul pare să aducă o vie dovadă vizuală asupra evoluției, fără vreo verigă lipsă, de la mărunta creatură asemănătoare cu un dihor până la mărețul armăsar, și a fost folosit ca atare în nenumărate cărți de știință. Inșă, s-a vădit că animalele ale căror schelete sunt aranjate în acest mod nu au nici o legătură unele cu altele. Ele reprezintă specii diferite, ramuri diferite și perioade care se suprapun, cum însuși evolutionistii - solicitați să se pronunțe asupra subiectului de critică darwinismului - au fost siliți să recunoască. Spre cinstea sa, Muzeul Field a scos vitrina, înlocuind-o cu o fotografie a vechiului expozat, împreună cu o relatare a controverselor” (Gene Edward Veith, „Admitting Its Mistakes”). Despre presupusele linii de descendență vezi și Denton, op. cit., pp. 182-86, 191, și Milton, op. cit., pp. 102-5. (n. ed.)] Dacă evoluția este adevărată, liniile de descendență pot fi plauzibile; dar ele nu constituie, în nici un caz, dovezi ale evoluției.

7. Ultima dintre așa-zisele dovezi ale evoluției este existența mutațiilor. De fapt, orice savant serios îți va spune că toate celelalte nu sunt cu adevărat dovezi; singura dovadă este cea a mutațiilor.

Există unii evolutioniști, precum Theodosius Dobzhansky, care spun: „Am dovedit evoluția fiindcă am creat o nouă specie în laborator”. După treizeci de ani de lucru asupra mustei fructelor, care se înmulțeste foarte repede, poți obține echivalentul generational al câtorva sute de milioane de ani de viață umană în câteva decade. Experimentul lui Dobzhansky constă în iradierea mustei fructelor, obținând, în final, două exemplare cu modificări, care nu se mai împerecheau cu celălalt fel de muscă a fructelor. Căci astfel definea el speciile - prin faptul că nu se încrucisează între ele; deci, zicea el, „Am evoluat o nouă specie”.

În primul rând, aceasta s-a realizat în condiții extrem de artificiale, prin iradiere; este deci nevoie să lansezi o nouă teorie a undelor radioactive din spațiul extraterestru spre a o justifica. În al doilea rând, nu e altceva decât tot musca fructelor. Că nu are aripi, sau este purpurie în loc să fie galbenă, ea rămâne tot musca fructelor, și în esență nu diferă de vreo altă muscă a fructelor; este doar o altă varietate. Astfel că, de fapt, el nu a dovedit nimic. [Phillip E. Johnson observă că „Experimentatorul poate mari sau reduce mult numărul de țepi al mustei fructelor, (...) sau să-i reducă mult mărimea aripilor etc., dar musca fructelor rămâne totuși musca fructelor, de obicei una prost adaptată. Unele relatari creditează experimentele asupra mustei fructelor cu producerea de noi specii, în sensul unor populații care nu se încrucisează între ele; alții contestă că hotărul speciei a fost cu adevărat trecut.]

8. Mai este un lucru care a fost folosit ca un fel de „dovadă a evoluției” - datarea radiometrică: radiocarbon, potasiu-argon, dezintegrarea uraniului, etc. Toate au fost descoperite în secolul al douăzecilea, unele chiar foarte recent. Evolutioniștii spun că metodele menționate dovedesc că lumea este cu adevărat foarte veche. Un manual spune că ele au produs o revoluție în datare, fiindcă înainte nu aveam decât idei relative privitoare la vârsta, iar

acum avem idei absolute. Se poate testa o anumita roca dupa metoda potasiu-argon , ajungandu-se la ideea ca roca are doua miliarde de ani vechime; se accepta o marja de eroare de vreo 10 procente. Adevarul este ca uriasa varsta a pamantului a fost deja presupusa a fi "cunoscuta" savantilor mult inainte de aparitia metodelor de datare. De la aparitia lor, metodele de datare s-au intemeiat pe presupunerile uniformiste ale lui Charles Lyell, ca lumea are mai multe milioane de ani sau chiar miliarde de ani vechime. William B.N.Berry scrie in cartea sa, *Grown of a Prehistoric Time Scale*:

"Evolutia este deci adevaratul temei al scalei temporale geologice, desi scala ca atare a fost alcatuita inainte ca Darwin si Wallace sa-si prezinte lumii stiintifice sistemul selectiei naturale"

Totul depinde de filosofia ta. Metoda datarii radiometrice "functioneaza" numai daca stim dinainte ca lumea "are milioane de ani vechime". Deci, in privinta datarii, nu sunt nicidecum revolutionari, ci doar se conformeaza unei pareri deja acceptate. Daca noile metode de datare ar fi spus ca lumea are doar cinci mii de ani vechime in loc de trei miliarde, savantii nu le-ar fi acceptat asa de usor.

Coloana stratigrafica si varsta aproximativa a tuturor straturilor purtatoare de fosile au fost si ele intocmite conform teoriei evolutioniste, cu mult inainte de a se fi auzit macar de datarea radiometrica. Orice carte stiintifica obiectiva asupra subiectului iti va spune ca singurul mod in care se poate acorda un numar absolut de ani diferitelor straturi este acceptarea teoriei evolutiei.

Ca indicatii decisive asupra varstei straturilor se folosesc "fosilele index", iar varsta fosilelor index se determina conform presupunerilor evolutioniste asupra lor. Iata ce afirma *The American Journal of Science*:

„Singura scală cronometrică aplicabilă în istoria geologică pentru clasificarea stratigrafică a rocilor si datarea evenimentelor geologice în mod exact este furnizată de fosile. Datorită ireversibilității evolutiei, ele oferă o scală temporală fără ambiguități pentru determinarea vârstei relative si pentru corelarea rocilor din întreaga lume.” [*O.H. Schindewolf*, „*Comments on Some Stratigrafic Terms*”, *American Journal of Science* vol. 255 (iunie, 1957), p. 394. Apud *H. Morris*, *Scientific Creationism*, ed. cit., p. 135. In același sens scrie si *W.M. Elasser de la Universitatea Maryland*: „Cum bine se stie, ordinea straturilor geologice este fixată în totalitate prin intermediul fosilelor; deci metoda geologică presupune existenta, în acele perioade, a unor vietuitoare de o complexitate tot mai mare” (*Enciclopedia Britanică*, 1973, vol. 7, p. 850). *J. O'Rourke*, scriind în *The American Journal of Science* (ian. 1976, p. 53), afirma: „Profanii inteligenti au suspectat de mult ratio namentul circular al folosirii rocilor pentru datarea fosilelor si al fosilelor pentru datarea rocilor. Geologii nu si-au bătut vreodată capul să se gândească la un răspuns satisfăcător, sim tind că nu merită să dea o explicatie atâtă vreme cât treaba aducea rezultate. Se presupune că acesta ar fi pragmatism tare de cap.” (n. ed.)]

Avem deci iarăși o argumentare în cerc. Teoria evolutiei nu este dovedită prin „milioanele de ani”, fiindcă milioanele de ani se bazează pe teoria evolutiei. Dacă evolutia nu este adevărată, nu este nevoie de milioanele de ani. În al doilea rând, există câteva presupuneri initiale de la care metodele de datare radiometrică trebuie să pornească. Metodele mentionate, care urmăresc timpul de dezintegrare a mineralelor radioactive în componente „fiice”, cer următoarele: (1) să existe uniformitate absolută - adică rata de dezintegrare să fi fost întotdeauna aceeași atâtă timp cât s-a desfășurat procesul, (2) să nu fi existat contaminare din surse exterioare - lucru care se admite că se întâmplă, (3) obiectul care este datat să fi fost izolat, îngropat undeva, fără să fi fost atins de vreo materie organică din afară și, în sfârșit, (4) să nu fi existat nici una dintre componentele fiice în locul initial, ci numai componentul „părinte”. Toate acestea sunt doar presupuneri; ele nu se pot dovedi.

Iată ce scrie evolutionistul *William B. N. Berry* despre presupunerile uniformiste nedovedite pe care se bazează metodele de datare radiometrică și, de fapt, toate aspectele geologiei și paleontologiei evolutioniste:

„Pentru a fi interpretate, toate fenomenele legate de istoria trecută a pământului depind de principiul uniformității proceselor naturii în timp. Absolut totul, de la interpretarea scoicilor păstrate în roci ca rămășițe ale unor organisme cândva vii, până la fixarea perioadelor de timp folosind viteza de dezintegrare a unor izotopi instabili precum Potasiu 40 sau Carbon 14, depind de acest principiu. De pildă, metoda Carbonului 14 depinde de acest principiu prin presupunerea faptului că radiatia cosmică a avut aceeași intensitate cel puțin în ultimii 35000 de ani (perioada de timp pentru care metoda aceasta este cea mai potrivită), și că viteza de dezintegrare a

Carbonului 14 a fost întotdeauna aceeași ca în prezent. Este evident că, fără un principiu al uniformității proceselor naturale, determinarea vârstei pe bază de Carbon 14 nici nu poate fi gândită." [W.B.N. Berry, *op. cit.*, p. 23.]

Multi oameni, chiar între neevoluționisti, admit că metoda Carbon 14 este cea mai de încredere dintre toate metodele de datare; chiar adepții creationismului științific admit că ea are o exactitate acceptabilă cam până pe la 3000 de ani, „desi cu destul de multe scăpări și incertitudini” [Henry M. Morris, *Scientific Creationism*, *op. cit.* p. 162. *Motivele pentru care datarea cu radiocarbon are o anume exactitate până la 3000 de ani (dar nu mai mult) sunt explicate la pp. 164-167. Vezi și John D. Morris, The Young Earth*, *op. cit.*, pp. 64-67. (n. ed.)]. Ea a fost testată pe anumite articole a căror vârstă era cunoscută, și în multe cazuri s-a dovedit a nu fi prea departe. Dar peste 2000 sau 3000 de ani ea devine extrem de înșelătoare. Chiar adepții metodei admit că, datorită faptului că timpul de înjumătățire al Carbonului 14 este cam de 5600 de ani, metoda nu poate fi exactă dincolo de 25000 sau cel mult 35000 de ani. Celelalte metode, precum potasiu-argon, dezintegrarea uraniului etc., pretind a avea un timp de înjumătățire de 1,3 și respectiv 4,5 miliarde de ani; de aceea, când e vorba de dovedirea vârstei rocilor vechi, se folosesc aceste metode.

Metoda Carbon 14 se folosește doar pentru materii organice iar metoda potasiu-argon și metoda uraniului se folosesc la roci. [Metodele radioizotopilor nu se pot aplica fosilelor și nici rocilor sedimentare care contin fosile, ci doar rocilor vulcanice care se pot afla deasupra sau dedesubtul stratului purtător de fosile. (n. ed.)] Aceleași lucruri sunt valabile aici ca și la prima metodă: trebuie să fi existat uniformitate vreme de miliarde de ani și nici o contaminare din afară. La metoda potasiu-argon, de pildă, trebuie presupus că la început, înainte de a se descompune în Argon 40, exista numai Potasiu 40 [Iată o presupunere importantă. „Argonul 40 este un izotop foarte obișnuit în atmosferă și în rocile scoartei terestre. Într-adevăr, argonul este al doisprezecelea element chimic ca răspândire pe pământ și mai mult de 99% din el este Argon 40. Nu există vreo cale fizică sau chimică pentru a spune dacă o mostră de Argon 40 este un reziduu al dezintegrării radioactive sau a fost prezent în roci atunci când s-au format” (Milton, *op. cit.*, p. 47). Faptul că Argonul 40 era prezent în mineralele de potasiu în momentul formării lor este evidentiat de datele extrem de eronate pe care metoda potasiu-argon le dă pentru rocile recent formate, a căror vârstă e cunoscută (vezi maijos). (n. ed.)]; toate aceste lucruri trebuie primite pe temeiul credinței. Dacă încerci să măsoară ceva „recent”, să zicem doar de un milion de ani vechime, folosind această metodă cu timp de înjumătățire de peste un miliard de ani, este ca și cum ai încerca să măsoară un milimetru cu o riglă de un metru: nu este prea corect, chiar dacă presupunem că se poate.

Există numeroase cazuri când metoda s-a aplicat unor roci recente, ajungând du-se la vârste de milioane sau miliarde de ani. [De exemplu, Institutul Hawaian de Geofizică a folosit metoda potasiu-argon spre a data rocile vulcanice de lângă Hualalei, Hawaii, obținând vârste de până la 3 miliarde de ani - desi se știe că rocile s-au format cu ocazia unei erupții moderne din 1801. Alte roci similare, formate cu mai puțin de 200 de ani în urmă de către un vulcan activ (Kilauea), au dat, prin metoda potasiu-argon, vârste de până la 22 de milioane de ani. Scurgerile de lavă de la Mt. Ngauruhoe, Noua Zeelandă, vechi de cincizeci de ani, au dat vârste model de până la 3,5 milioane de ani. (Vezi Milton, *op. cit.*, pp. 38,47-48). (n. ed.)] Deci, toată această chestiune este foarte nesigură. Ea presupune în primul rând existența acelor miliarde de ani. [Dr. John D. Morris arată că datarea radiometrică (în acest caz, metoda dezintegrării uraniului) se bazează pe „presupunerea că pământul este măcar destul de vechi pentru cantitatea prezentă de plumb radiogenic (adică componenta fiică) dintr-un specimen spre a fi fost produs de prezenta viteză de dezintegrare a uraniului. Dacă știm că pământul este vechi, există posibilitatea ca datarea radioizotopică să fie utilă pentru a determina cât este de vechi, dar este inutilă în dovedirea vechimii sau tinereții pământului. Ea presupune vechimea pământului” (J.D. Mors, *op. cit.*, p 57). (n. ed.)]

Există și alte tipuri de teste care s-au folosit în diverse perioade, de pildă cantitatea de sodiu și de alte substanțe chimice acumulate în ocean. Se măsoară concentrația elementelor care există acum în ocean, se măsoară aproximativ cât din aceasta ajunge în mare în fiecare an, și de aici se obține o estimare a vechimii posibile a oceanului; și probabil că oceanul este la fel de vechi ca și lumea. S-a făcut acest lucru cu sodiul și s-a descoperit că lumea avea 100 de milioane de ani vechime. Dar s-a mai descoperit că răspunsurile diferă în funcție de elementul folosit: plumbul dă o vârstă de 2000 de ani, altele dau 8000 de ani, altele 100 de ani, iar altele 50 de milioane - deci nu există nici o concordanță. [V. *Chemical Oceanography*, editată de J.P. Riley și G. Skirrow, Academic Press Londra 1965, vol. I, p.164.]

Există și alte teste. De exemplu, s-a făcut un test întemeiat pe cantitatea de Helium 4 care intră în atmosferă din coroana solară; acesta a indicat că atmosfera pământului nu are decât vreo câteva mii de ani vechime. [Henry Faul, *Nuclear Geology*, John Wiley, New York, 1954. (Pentru o discuție mai recentă asupra acestor descoperiri vezi R. Milton, *Shattering the Myths...*, ed. cit., pp. 44-46, și monografia tehnică a lui Larry Vardiman, *The Age of the Earth's Atmosphere*, Institute for Creation Research, El Cajon, California, 1990 - n. ed.)]

Prin urmare, testele menționate sunt foarte nesigure; iar unele dintre ele aruncă mari îndoieli asupra faptului că lumea ar putea fi câțui de puțin de 5 miliarde de ani vechime.

Dacă te gândești bine, depinde de credința fiecăruia. Unii savanți cred că pământul este foarte vechi fiindcă evoluția este de neconceput dacă pământul nu este foarte vechi. Dacă crezi în evoluție, trebuie să crezi și că pământul este foarte vechi căci, evident, evoluția nu funcționează pe termen scurt. Dar în privința dovezilor științifice existente, nici una nu poate să spună că pământul are 5 miliarde de ani vechime sau 7500 de ani - oricare dată este posibilă. Depinde de premisele de la care pornești.

Teoria evoluției este inteligibilă filosofic

Iată deci că evoluția nu e de fapt o problemă științifică, ci una filosofică. Trebuie să înțelegem că teoria evoluției pare ușor de acceptat anumitor savanți, filosofi sau oameni obișnuiți fiindcă au fost pregătiți în acest sens. Să cercetăm deci antecedentele sale filosofice în apostazia societății occidentale de la creștinismul tradițional. [Unele dintre discuțiile care urmează în această secțiune au fost luate din lecturile anterioare ale „Cursului de Supraviețuire” ținut de Părintele Serafim. (n. ed.)]

Cum am văzut, ideea de evoluție s-a ivit la sfârșitul veacului al optzecelea, sfârșitul Iluminismului și începutul epocii revoluționare - propria noastră epocă. Iluminismul se caracteriza printr-o concepție stabilă asupra lumii, dar o stabilitate care nu putea dura; ea trebuia să lase loc concepției evoluționiste. Vom discuta mai târziu de ce a fost așa.

Una dintre lucrările clasice despre epoca Luminilor, *The European Mind* (Gândirea europeană) de Paul Hazard, afirmă:

„[în această perioadă] în Europa a avut loc o înfruntare morală. Răsună timpul între Renastere, din care descinde în linie dreaptă, și Revoluția Franceză, careia îi făurea armele, alcătuiește o epocă neîntrecută de nici o altă ca importantă istorică.” [Paul Hazard, *The European Mind, 1680-1715*, Meridian Books, New York, 1963, p. xviii.]

Iluminismul a constituit epoca clasică a Europei moderne. Această perioadă dintre Renastere și vremurile moderne a fost prima încercare reală de a alcătui o sinteză armonioasă a noilor forte slobozite de Evul Mediu, Renastere și Reformă. [Părintele Serafim arăta într-o lecție anterioară că, după schisma Bisericii Apusene de Biserica Ortodoxă, tendința apuseană spre rationalism a înaintat fără restricții. Aceasta s-a văzut aproape imediat după schismă, o dată cu apariția scolasticii, în care rațiunea era înălțată deasupra credinței și tradiției. (n. ed.)] fără a pierde temelia duhovnicească a unui oarecare creștinism.

Întâiul aspect al noii epoci clasice, al noii armonii, era dominația perspectivei științifice asupra lumii, care a luat forma lumii-mășină a lui Isaac Newton. [Sir Isaac Newton (1642-1727) a fost un teist care credea în Iisus Hristos, dar era chinat de griji pentru rationalismul creștinismului. Asemeni altor gânditori ai Iluminismului, precum Thomas Jefferson, el s-a dedicat salvării creștinismului prin rescrierea Bibliei și curățarea ei de ceea ce el numea „coruperi”, adică întâmplările miraculoase. El respingea dogma Treimii. (Cf. Ian T. Taylor, *In the Minds of Men: Darwin and the New World Order*, TFE Publishing, Minneapolis, 1991, pp. 342-43) (n. ed.)] Epoca lui Newton, începutul Iluminismului, a fost o vreme când știința și religia rațională păreau a fi de acord că totul în lume mergea bine, iar artele înflorau într-un mod cum nu aveau să mai înflorească vreodată în Apus.

Înainte de aceasta, Apusul cunoștea câteva veacuri de frământare intelectuală și chiar de haos, o dată cu prăbușirea sintezei medievale a romano-catolicismului, noi forte făcându-se simțite, ceea ce a dus la dispute

aprinse și războaie sângeroase. Războaiele religioase cu tot felul de scopuri lumesti s-au încheiat o dată cu Războiul de Treizeci de Ani, în 1648, care a devastat Germania. Protestantismul se răsculase împotriva complicității și corupției din catolicism; a avut loc o renaștere a gândirii și artei păgâne antice; noul umanism descoperise omul natural, ceea ce a împins încă mai în spate ideea de Dumnezeu; și, lucru și mai semnificativ pentru viitor, știința a înlocuit teologia ca dreptar al cunoașterii, iar studiul naturii și al legilor ei a ajuns să pară cel mai însemnat demers intelectual.

Totusi, în veacul al șaptesprezecelea și începutul celui de-al optsprezecelea se ajunsese la un anumit echilibru și armonie în gândirea apuseană. De fapt, creștinismul nu fusese răsturnat de noile idei, ci, mai curând, se adaptase noului spirit, nefăcându-se încă simțite dificultățile și contradicțiile ideilor naturaliste și rationaliste moderne. Îndeosebi în partea cea mai luminată a Europei Apusene, Franța și Germania, părea că venise o vârstă de aur, în contrast mai ales cu războaiele religioase care ruinaseră aceste țări până pe la mijlocul secolului al șaptesprezecelea. Omul luminat credea în Dumnezeu, a cărui existență putea fi demonstrată rațional, era tolerant cu credințele altora și credea că tot ce există în lume poate fi explicat de către știința modernă, ale cărei ultime progrese le urmărea cu nerăbdare. Lumea părea a fi o mașină uriasă în neconținută mișcare, fiecare mișcare a ei putând fi descrisă matematic. Există un singur univers urias, orânduit ca un sistem matematic uniform. Lucrarea clasică ce exprima ideile menționate, *Principia Mathematica* a lui Newton, a fost salutăată cu aclamații la apariția ei, în 1687, arătând că lumea educată a vremii era bine pregătită pentru noua evanghelie.

În noua sinteză a Iluminismului „Natura” îl înlocuia pe Dumnezeu ca idee centrală - chiar dacă Dumnezeu nu a fost eliminat nici până la sfârșitul perioadei. Epoca sistemului newtonian a fost și epoca religiei Ratiunii. De acum, religia era supusă aceluiași criteriu precum știința: studierii lumii exterioare, adică criteriului ratiunii. Astfel, s-a continuat procesul început o dată cu scolastica, curând după Schismă, când ratiunea a fost așezată deasupra credinței și tradiției. Iluminismul a fost vremea când oamenii visau la o religie a bunului simț.

În termeni religioși, poate cea mai tipică mișcare a veacului al optsprezecelea a fost deismul. Deismul susține că Dumnezeu există, dar fără a se face simțit; adică zidește lumea și se retrage. Newton însuși nu credea că poate să calculeze chiar totul corect, de pildă deplasările cometelor; el socotea că universul era ca un urias ceas pe care l-a făcut Dumnezeu și apoi s-a retras, și că, din când în când, trebuie să revină și să îl fixeze, să îl răsucescă. Dar astronomii ulteriori au spus că nu e adevărat: poți obține o teorie unificată care să explice totul, chiar și mișcările neregulate, deci Dumnezeu este necesar doar la început. Dumnezeu devine extrem de sters. Astfel că minunile și prorociile au început a fi puse la îndoială, mulți scriitori începând deja să spună că ele nu erau decât superstitie. În privința aceasta francezii erau mult mai radicali decât englezii.

Cercetând concepția despre lume a Iluminismului putem vedea cât de armonioasă părea a fi - Natura domnind deasupra tuturor, tainele Naturii descoperindu-se, Dumnezeu fiind încă în cer (deși nefăcând mare lucru), iar cunoașterea științifică progresând în întreaga lume.

Ajungem astfel la al doilea aspect principal al Iluminismului: credința în progresul uman. În cartea sa *The Making of the Modern Mind* (Crearea gândirii moderne), J.H. Randall Jr. scrie:

„Marii apostoli ai Iluminismului sperau să realizeze societatea omenească ideală prin răspândirea ratiunii și științei între oameni. Iar de acolo sperau să se ajungă la o adevărată vârstă de aur. Încă de la începutul veacului [al optsprezecelea] s-a ridicat un tot mai puternic imn de laudă adus progresului prin educație. Locke, Helvetius și Bentham au pus temelii generoase; toți oamenii, indiferent de școală, afară doar de cei ce rămăneau credincioși [...] dogmei creștine a păcatului strămoșesc, credea cu toată ființa lor arzătoare în perfectibilitatea rasei umane. În sfârșit, omenirea își ținea cheia destinului în propriile mâini: putea să-și facă viitorul aproape cum voia. Înlăturând greselile prostesti din trecut și în torcându-se la o cultivare rațională a naturii, aproape că nu ar mai fi rămas nici un fel de piedici în calea bunăstării omenești care să nu poată fi depășite. E greu să ne dăm seama cât de recentă este această credință în progresul uman. Lumea antică pare să nu fi avut cunoștință de el; grecii și romani își întorceau privirile mai curând spre Vârsta de Aur, de la care omul decăzuse. Evul Mediu nu admitea, desigur, o asemenea gândire. Renașterea, care a realizat într-adevăr așa de mult, nu-și putea închipui că omul poate să se ridice din nou la gloriosul nivel al antichității; ea își întorcea gândurile cu totul asupra trecutului. Numai în veacul al șaptesprezecelea, o dată cu dezvoltarea științei, omul a putut să nutrească

o astfel de ambiție trufasă. [...] Toti savantii de după Descartes disprețuiau pe cei vechi și luptau pentru credința în progres." [J.H. Randall, *The Making of the Modern Mind*, Houghton Mifflin Co., 1926, pp. 381-82.]

De ce s-a prăbușit concepția despre lume a Iluminismului? Filosofia sa pare azi cu totul naivă, iar arta sa - o vârstă de aur cu neputință de atins. Există diferite cauze, suprapunându-se unele cu altele. Cauza principală este abordarea critică tocmai a rationalismului pe care se întemeia întreaga concepție iluministă. Sfinții Părinți spun că rațiunea omenească a decăzut o dată cu căderea omului; de aceea, ea trebuie supusă credinței și descoperirii dumnezeiești, ca astfel să se ridice la o stare mai înaltă. De îndată ce rațiunea e înălțată deasupra credinței și tradiției, atitudinea ei critică îi provoacă propria distrugere. Credința în rațiunea omenească este cea care a produs întâi scolastica, mai apoi Reforma, căci rațiunea supunea criticii însăși religia. Reforma a fost o critică a catolicismului medieval, iar apoi critica Protestantismului a produs filosofia ateilor/agnostici ai veacului al nouăsprezecelea. În fine, atitudinea critică a rațiunii a produs actuala sinucidere a rațiunii. De îndată ce omul se încrede în rațiune ca dreptar al adevărului, este obligat să o urmeze până la capăt pe calea sa distructivă. Nu i se poate împotrivi.

Începând cu Evul Mediu, rationalismul a redus sfera cunoașterii pe măsură ce critica fiecare tradiție și realitatea lumii duhovnicești - totul în afară de lumea exterioară. O dată cu filosoful englez David Hume, spre sfârșitul veacului al optsprezecelea, rațiunea autonomă a mers în sfârșit până la capăt: a distrus orice cunoaștere sigură, chiar și pe cea a lumii exterioare. Hume spunea că nu putem cunoaște adevărul absolut prin rațiune; putem cunoaște doar ceea ce experimentăm. El scria:

„Rațiunea e o facultate subiectivă care nu are legătură necesară cu .<<faptele>> pe care căutăm să le cunoaștem. Ea se limitează la schitarea relațiilor dintre ideile noastre, ele însele fiind de două ori distanțate de .<<realitate>>. Iar simțurile noastre sunt la fel de subiective, căci nu pot nici odată să cunoască .<<lucrurile în sine>>, ci doar o imagine a lui, ce nu are în ea elementul necesității și siguranței - .<<contrariul oricărui fapt real este încă posibil>>.” [David Hume, *An Enquiry Concerning Human Understanding*, apud *The English Philosophers from Bacon to Mill*, ed. Edwin A. Burtt, Random House-1939 New York pp.593-94.]

Iată, într-adevăr, un lucru foarte adânc înrădăcinat în gânditorii noștri moderni din ultimele două sute de ani: deznădejdea de a nu fi niciodată în stare să cunoști ceva, care dizolvă însăși substanța vieții. Crezând în filosofia rationalistă și începând a gândi lucrurile prin ea, dai de Hume și de alți gânditori asemeni lui, și, dintr-o dată, întreaga lume se dizolvă. Cu îndreptățire deci s-au spus următoarele despre Hume de către un cercetător al filosofiei Iluminismului:

„Citirea dialogurilor lui Hume după ce ai citit cu înțelegere plină de simpatie pe zelosii dești și pe optimiștii filosofi ai primei părți a veacului optsprezece înseamnă a fi încercat de o ușoară înfiorare, de un simțământ de neliniște. E ca și cum, în culmea amiezii Iluminismului, la ceasul răgazului, când împrejur totul pare a fi liniștit și sigur, cineva și-ar da seama brusc de apropiata și neașteptată surpare a temelțiilor, de slăbii și îndepărtatul frează ce străbate sub terenul solid al bunului simț.” [Carl L. Becker, *The Heavenly City of the Eighteenth Century Philosophers*, Yale University Press, New Haven, Connecticut, 1970, pp. 68-69.]

(Desigur, acest fapt a produs mai târziu marele cutremur al zilelor noastre.)

Idealul experimental în știință are o funcție similară celei a rațiunii în micșorarea concepției despre lume a Iluminismului. Fiind el însuși întemeiat pe rationalism, acest ideal nu e nicicând împlinit; el nu se oprește niciodată, ci așteaptă mereu să-și testeze concluziile, ajungând la altele noi. Tocmai de aceea ideile științifice se schimbă mereu, iar sinteza științifică din vremea lui Newton a fost răsturnată.

Până la urmă, ideea de progres a ajutat la dizolvarea vechii sinteze. În Renastere, așa cum am văzut, anticlii erau priviți ca adevăratul model. Se credea că, dacă ne-am putea întoarce la ei, departe de Evul Mediu și de superstiții, va fi grozav. Apoi când științele au ajuns să fie modul de gândire dominant, a apărut concepția științifică despre lume. Oamenii au început să vadă că orice om din ziua de azi are mai multă cunoaștere științifică decât orice om din antichitate. Pentru prima dată, acum știința a înaintat în chip dramatic cu experimentele sale etc.

Este vădit că însăși ideea de progres - ideea că prezentul clădește pe trecut, că generațiile viitoare vor face mai bine decât noi, iar omul va înainta în mod constant - anulează ideea că există un criteriu statornic. Exact ca în subiectivismul lui Hume, totul devine relativ. Criteriul existenței omului e abandonat în voia sortii generațiilor viitoare care urmează să îl îmbunătățească. După un timp, oamenii încep să-și dea seama că au de-a face cu o filosofie a neconținutei schimbări, a neconținutei mișcări. Atunci sufletul se revoltă. El simte că nu există pace, nu există siguranță. La sfârșitul veacului al optsprezecelea ideea de progres dăduse deja naștere concepției „evolutioniste”, care era mult diferită de concepția statornică a lui Newton, ajungând în prim plan în veacul al nouăsprezecelea.

Asa se face că veacul al optsprezecelea a început cu mult optimism, dar cei mai mulți nu-și dădeau seama că spre sfârșitul veacului filosofii cei mai înaintați urmau să nimicească orice putință a vreunei cunoașteri reale a lumii exterioare și orice criteriu statornic al adevărului. Ideile profunde de acest fel au nevoie de timp spre a pătrunde până la oameni, dar când o fac produc urmări dezastruoase.

Dezastruoasele urmări s-au văzut în Revoluția Franceză din 1789, care a fost aplicarea revoluționară a ideilor rationaliste la schimbarea societății și la întreaga rânduielă a vieții din afară. Sfârșitul veacului al optsprezecelea a adus cu el sfârșitul Vechii Ordini - sfârșitul unei epoci de stabilitate, când asezăminte, omenesci, arta și cultura erau întemeiate cel puțin pe o rămășiță de creștinism și de simțăminte creștine. Izbucnirea Revoluției Franceze a coincis cu sfârșitul civilizației creștine. Înainte de 1789 era încă „Vechiul Regim”; după acest an, urmează epoca Revoluției, vremurile noastre.

În această perspectivă, teoria evoluției poate fi înțeleasă filosofic. Ea s-a ivit dintr-o căutare a unei legi științifice a progresului care să justifice înaintarea revoluționară modernă. Teoria evoluției a fost propusă mai întâi de către bunicul lui Charles Darwin, Erasmus, în 1794 - la numai cinci ani de la Revoluția Franceză. *[Multi dintre prietenii și apropiații lui Erasmus Darwin simpatizau cu revoluționarii francezi. Erasmus a fost unul dintre întemeietorii Societății Lunare, care-i cuprindea pe simpatizanții revoluționarilor și ai cărei membri erau aceiași cu cei ai Societății Revoluționare conduse de radicalul Earl Stanhope. Erasmus îl admira îndeosebi pe Rousseau, filosoful principal al Revoluției. Era și francmason, la fel ca fiul său, tatăl lui Charles Darwin. (n. ed.)]*

J.H. Randall Jr., el însuși evolutionist, e destul de lipsit de naivitate spre a admite că teoria evoluției este o credință, nu un fapt dovedit:

„În prezent biologii admit că, la drept vorbind, nu cunoaștem nimic de spre cauzele originii noilor specii; trebuie să recurgem la credința științifică că ele au loc datorită schimbărilor chimice din protoplasma embrionară.” *[Randall, op. cit., p. 475. O afirmație similară a fost făcută de un important biolog evolutionist britanic, Prof. L. Harrison Matthews, în Prefata la editia din 1971 a Originii speciilor. „Realitatea evoluției este sira spinării biologiei, biologia aflându-se deci în situația aparte a unei științe întemeiate pe o teorie nedovedită - este deci vorba de o știință sau de o credință?... Credința în evoluție este astfel paralela exactă a credinței într-o creație particulară: ambele sunt concepte despre care credincioșii știu că sunt adevărate, dar până în prezent nici una nu a fost în stare să o dovedească.” (n. ed.)]*

Evolutionistii trebuie să recurgă la această credință fiindcă, cum însuși spun, „orice altceva este de neconceput” - acest „orice altceva” fiind faptul că Dumnezeu a creat lumea în urmă cu 7000 sau 8000 de ani.

Randall continuă, descriind efectul evoluției asupra lumii:

„În ciuda acestor dificultăți, credințele oamenilor de azi au fost adânc impregnate de conceptul de evoluție. Marile noțiuni și concepte fundamentale care însemnau așa de mult pentru veacul al optsprezecelea, Natura, Rațiunea și Utilitatea, au lăsat cu totul loc unui nou set care exprimă mai bine ultimele idei intelectuale despre o Lume în Creștere. O multime de factori au conspirat la popularizarea ideii de dezvoltare cu corolarele ei...

Poate că accentul principal adus de Evoluție în mintile oamenilor a fost cel pus asupra analizei cauzale amănunțite a proceselor de schimbare particulare. În loc de a căuta să descopere capătul sau tinta mersului lumii ca întreg, ori să discernă cauza ultimă sau temeiul tuturor celor existente - sarcina fundamentală a științei și

filosofiei anterioare - oamenii au ajuns să cerceteze doar ceea ce este acel proces și numai ceea ce produce el în părțile sale. Ei au respins [...] contemplarea unei alcătuirii fixe și sta tice a Adevărului, adoptând în locul ei telul investigării tuturor micilor adevăruri pe care le poate descoperi experimentul. Nu Adevărul care este obârșia tuturor adevărilor, ridicând sufletul omenesc deasupra tuturor experiențelor omenesti, în tărâmul celui vesnic... ci răbdătoarea, neoboșita și nesfârșita căutare a unei infinități de adevăruri finite din experiența noastră - iată telul oricărei strădării științifice și filosofice a zilelor noastre." [Randall, op. cit., pp. 475-77.]

Randall menționează felul cum schimbarea asezămintelor omenesti - diferitele idei asupra moralei etc. - întăresc credința în evoluție:

„Conceptia asupra omului ca organism care reacționează la și acționează asupra unui mediu complex a devenit astăzi fundamentală. [Aceasta e teza principală a concepției evoluționiste și a Epocii Revolutionare privitor la natura umană. Ea s-a clădit din filosofia științifică a darwinismului și din filosofia politică a admiratorului lui Darwin, Karl Marx, și este comună tuturor construcțiilor totalitare și utopice derivate din acestea două, inclusiv liberalismului modern și feminismului radical. Judge Robert H. Bork, în cartea sa *Slouching Towards Gomorrah: Modern Liberalism and American Decline* (Regan Books/Harper Collins, New York, 1996), enunță succint această teză evoluționistă astfel: „Natura umană e infinit modelabilă, astfel că o natură umană nouă, mai bună și poate chiar perfectă, se poate produce prin rearanjarea instituțiilor sociale.” Fe-' ministra Shere Hite, în *Hite Report on the Family*, a înfatisat această credință atunci când zicea: „Nu există nimic de felul unei .<<naturi umane>>. Mai curând, există o structură psihologică care este implantată cu grijă în mintile noastre pe măsură ce învățăm dragostea și ecuațiile de putere ale familiei - pe viață. Din fericire, familia e un asezământ omenesc: oamenii au făcut-o și tot oamenii o pot schimba.” (n. ed.)] Toate ideile și asezămintele sunt gândite astăzi în primul rând ca produse sociale, functionând în grupuri sociale și izvorând din necesitatea săvârșirii unei anumite adaptări a naturii umane la mediul înconjurător. Toate domeniile de interes uman de astăzi au fost supuse acestei generale tendințe sociologizante și psihologizante; exemplul religiei și teologiei este edificator. În vreme ce veacul al optzecelea socotea religia și teologia ca pe un set de propoziții deductive și demonstrative, oamenii de azi socotesc religia în primul rând ca pe un produs social, un mod de viață izvorât din organizarea socială a experiențelor religioase ale oamenilor, iar teologia ca pe o raționalizare a anumitor simțăminte și experiențe fundamentale a naturii umane. Nu mai căutăm să dovedim existența lui Dumnezeu, ci vorbim de .<<înțelesul lui Dumnezeu în experiența umană>>; nu mai căutăm să demonstrăm viața viitoare, ci investigăm efectul credinței în nemurire asupra comportamentului uman.”

Vedem cât se poate de limpede că avem aici Următoarea treaptă de după Hume, care nimicise toate aceste lucruri. Nu mai poți crede în acele idei învechite. Este o nouă treaptă, care nu are nimic de-a face cu „descoperirea științifică” a evoluției - nu e decât ceea ce pluteste în aer. De vreme ce rațiunea își continuă marsul, va sfârși prin propria sinucidere.

Randall urmează:

„Evoluția a introdus o cu totul altă scară de valori. Acolo unde idealul veacului al optzecelea era raționalul, naturalul, chiar primitivul și ne-comptul, pentru noi lucrul cel mai dorit se identifică mai curând cu ca-pătul ultim al procesului de dezvoltare, iar termenii noștri laudativi sunt .<<modern>>, .<<la zi>>, .<<înaintat>>, .<<progresist>>. În aceeași măsură ca și Epoca Luminilor noi tindem să identificăm ceea ce aprobăm cu Natura, dar pentru noi ea nu mai este ordinea rațională a naturii, ci culminarea procesului evolutiv, pe care-l luăm drept pârgă existenței noastre. Veacul al optzecelea nu putea gândi un apelativ mai rău decât a numi pe un om .<<entuziast nefiresc>>; noi preferăm să-l etichetăm drept .<<fosilă demodată și depășită>>. Epoca aceea credea într-o teorie dacă era numită rațională, folositoare și naturală; noi îi dăm întâietate dacă este .<<ultima descoperire>>. Trebuia să fim mai curând modernisti și progresisti, decât gânditori chibzuiți. Rămâne de văzut dacă în noua noastră scară de valori nu am pierdut la fel de mult pe cât am câștigat...”

Ideea de evoluție, așa cum a ajuns să fie înțeleasă în final, a întărit atitudinea umanistă și naturalistă.”

Falșii "proroci"

Dobzhansky citează cu deplină aprobare următoarea afirmație a lui Teilhard de Chardin despre ce anume este evoluția:

„Este oare evoluția o teorie, un sistem sau o ipoteză ? Ea este mult mai mult - este un postulat general, dinaintea căruia toate teoriile, toate ipotezele, toate sistemele trebuie să se încline de aici înainte, și caruia trebuie să i se conformeze spre a putea fi luate în considerare și a fi veridice. Evoluția e o lumină care luminează toate faptele, o traiectorie pe care toate liniile de gândire trebuie să-o urmeze. Iată ce este evoluția.” [Th. Dobzhansky, „*Evolution: God's Method of Creation*”]

Adică, în gândirea lui Teilhard - pe care o urmează o multime de oameni, fie că sunt creștini, atei sau orice altceva - evoluția devine un fel de nouă revelație universală pentru omenire. Deci totul trebuie înțeles în termenii evoluției, inclusiv religia.

Scrierile lui Teilhard de Chardin sunt atât de întesate de propriul jargon, încât este ușor să-l respingi - ori să-l accepti - fără să pricepi cu totul semnificația gândirii sale. Dar, mai presus de toate, trebuie înțeles ce anume i-a înspirat gândirea, căci tocmai această inspirație de temelie și concepție despre lume a pus stăpânire pe fantezia intelectualului modern, deopotrivă „creștin” și ateu, în ciuda dificultății limbajului.

Ceea ce l-a inspirat pe Teilhard de Chardin și îi inspiră pe adepții săi este o anumită concepție unitară asupra realității, o îmbinare a lui Dumnezeu și a lumii, a spiritualului și secularului, într-un singur proces armonios și atotcuprinzător care nu numai că poate fi perceput de intelectualul modern, ci poate fi simțit de sufletul sensibil aflat în strânsă legătură cu spiritul vieții moderne; într-adevăr, pasul următor al procesului poate fi anticipat de „omul modern”, și tocmai de aceea este așa de ușor acceptat Teilhard de Chardin ca „proroc”, chiar de către oameni ce nu cred în Dumnezeu: el vestește, într-un chip foarte „mistic”, viitorul la care speră orice gânditor de astăzi (în afară de creștinii ortodocși constienți).

Există două laturi ale gândirii unitare a lui Teilhard de Chardin: cea lumească (prin care-i atrage și-i păstrează chiar pe atei totali precum Julian Huxley), și cea spirituală (prin care-i atrage pe „creștini” și le dă o „religie” celor necredincioși).

Fragment din corespondența P. Serafim Rose cu un preopinent evoluționist, dr. Kalomiros

As vrea acum să vă pun o întrebare științifică cu totul elementară: care este dovada în favoarea „evoluției omului” ? Nici asupra acestei chestiuni nu pot intra în amănunte în prezenta scrisoare, ci o voi discuta pe scurt. Dacă doriți, vă pot scrie mai amănunțit ceva mai târziu.

Dovezile fosile în favoarea „evoluției omului” constau în: Omul de Neanderthal (mai multe exemplare); Omul de Pekin (câteva crani); „oamenii” așa-zisi de Java, Heidelberg, Piltdown (până acum douăzeci de ani), și rețelele descoperiri din Africa: toate extrem de fragmentare; de asemenea, încă vreo câteva fragmente. Totalitatea dovezilor fosile ale „evoluției omului” încap într-o ladă de mărimea unui sicriu, provenind din părți mult îndepartate ale pământului, fără vreo indicație demnă de crezare a unei vârste măcar relative (cu-atât mai puțin „absolute”), și fără nici o urmă de indicație asupra felului cum acești „oameni” diferiți se leagă unul de altul, fie prin descendență, fie prin înrudire.

Mai mult, în urmă cu douăzeci de ani s-a descoperit că unul dintre acești „strămoși evolutivi ai omului”, „omul de Piltdown”, era o fraudă deliberată. Este interesant că unul dintre „descoperitorii” „omului” de Piltdown era Teilhard de Chardin - lucru pe care nu-l veti găsi în majoritatea manualelor ori bio-grafiilor sale. El a „descoperit” caninul acestei creaturi măsluite - dinte care fu sesat deja vopsit cu intenția de a înșela asupra vârstei sale atunci când l-a descoperit! Nu am dovezi spre a spune că Teilhard de Chardin a participat în mod constient la fraudă; cred că e mai plauzibil să fi fost o victimă a adevăratului autor al fraudei, fiind așa de dornic

să găsească dovezi în favoarea „evolutivei omului”, în care credea mai dinainte, încât nici nu a mai dat atenție dificultăților anatomice pe care acest „om” grosolan masluit le prezenta pentru orice observator obiectiv. Și totuși în manualele evolutioniste tipărite înainte de descoperirea fraudei, Omul de Piltdown era acceptat ca un strămos evolutiv al omului fără discuție; „craniul” său este chiar desenat (deși se descoperiseră doar fragmente ale unui craniu); și se afirma cu încredere că „el combină caracteristicile umane cu altele mult mai înapoiate” (Tracy I. Storer, Zoologie generală, 1951). Era, desigur, exact ceea ce „verigă lipsă” necesară dintre om și maimuță; iată de ce fraudă de la Piltdown a fost alcătuită tocmai ca un amestec de oase de om și de maimuță.

Ceva mai târziu, același Teilhard de Chardin a participat la descoperirea și mai ales la „interpretarea” „Omului de Pekin”. Multumită „interpretării” sale (căci avea deja reputația de a fi unul dintre principalii paleontologi ai lumii), „Omul de Pekin” a intrat și el în manualele evolutioniste ca strămos al omului...

Teilhard de Chardin a fost legat și de descoperirea și mai ales de interpretarea unora dintre rămășițele „Omului de Java”, care sunt fragmentare. În fapt, oriunde se ducea, descoperirea „dovezi” ce se potriveau exact cu așteptările sale - anume, că omul a „evoluat” din creaturi de tipul maimuțelor.

Dacă veți cerceta în mod obiectiv toate dovezile fosile în favoarea „evolutivei omului”, cred că veți descoperi că nu există nici o dovadă hotărâtoare sau cât de cât rezonabilă în favoarea ei. O anumită probă e socotită a fi dovadă în favoarea evoluției umane fiindcă oamenii doresc să creadă acest lucru; ei cred într-o filosofie care cere ca omul să fi evoluat din creaturi asemenea maimuțelor. Omul de Neanderthal este pur și simplu Homo sapiens, nedeosebindu-se de oamenii moderni mai mult decât se deosebesc aceștia între ei, fiind o varietate în cadrul unui fel anume sau al unei specii. [*Multi evolutionisti au ajuns la concluzia că Homo erectus aparține și el de specia Homo sapiens. De pildă, William S. Laughlin (Universitatea Connecticut), studiind pe eschimosii și aleuții, a observat multe asemănări între aceste populații și oamenii de tip Homo erectus (Sinanthropus) din Asia. El își încheie studiul astfel: „Când descoperim că deosebiri semnificative s-au dezvoltat într-o scurtă perioadă de timp între populații strâns înrudite și apropiate, precum cele din Alaska și Groenlanda, și când luăm în considerare marile deosebiri ce există între grupuri îndepărtate precum eschimosii și aborigenii, despre care se știe că aparțin aceleiași specii de Homo sapiens, pare justificat să concluzionăm că Sinanthropus aparține de aceeași specie atât de diversă.” (Science 142, 8 Noiembrie 1963, p. 644). (n. ed.)*] Vă rog să observați că ilustrațiile cu omul de Neanderthal din manualele evolutioniste sunt invenția artiștilor cu idei preconcepute despre cum trebuie să fi arătat „omul primitiv”, întemeiate pe filosofia evolutionistă !

Cred că am spus destul, nu spre a arăta că pot dezminți „evolutivea omului” (căci cine poate dovedi sau dezminți ceva cu probe atât de fragmentare ? !), ci spre a indica doar că trebuie să fim foarte critici în ce privește interpretarea părtinitoară a unor probe așa de precare. Să-i lăsăm pe păgânii noștri moderni și pe filosofii lor să se agite la descoperirea fiecărui nou craniu, os sau chiar a unui singur dinte, despre care zierele titreză: „Descoperirea unui nou strămos al omului”. Aceasta nu ține nici măcar de domeniul cunoașterii desarte, ci de domeniul basmelor moderne, al înțelepciunii care, cu adevărat, s-a făcut uimitor de nebunească.

Evoluția este exact opusul creștinismului

Întreaga filosofie evolutionistă ce-i prinde astăzi pe oameni îi face să creadă, adesea inconștient, într-o concepție despre creație și viață ce este exact opusul învățăturii creștine: simplul devine complex, sălbăticia „evoluează” spre civilizație, nedesăvârșitul face să apară desăvârșirea, „progresul” etc. În concepția Ortodoxiei, ceea ce este desăvârșit cade în nedesăvârșire (Raiul, în lumea căzută; și chiar istoric, Sfinții Părinți observă căderea omului în general, până la venirea lui Hristos - cf. Sfântul Simeon Noul Teolog și Sfântul Grigorie al Nyssei), iar omul din zilele de pe urmă va fi mult mai jos duhovnicește decât în Biserica primară (cf. prorocia Sfântului. Nil Izvorâtorul de Mir și Sfântului Nifon al Constantiei); nestrăduința și nemurirea preced nestrăduința și moartea. [*Sf. Nil Izvorâtorul de Mir (+1651), arătându-se după moarte călugărului căzut Theofan din Muntele Athos, în anul 1817, a prorocit despre starea omului în vremurile din urmă: „Lumea din vremea aceea se va schimba și se va face de nerecunoscut. Când se va apropia vremea venirii lui Antihrist, se va întuneca mintea omului din vremea aceea de patimile cele trupesti ale curviei și foarte mult se va înmulți necredința și fărâdelegea. Atunci lumea va deveni de nerecunoscut, schimbându-se fețele oamenilor, și nu vei mai cunoaște fețele bărbaților de ale femeilor pentru nerusinata îmbrăcăminte și a părului din cap. Oamenii*

din vremea aceea se vor purta fără cuviință, fiind sălbătici și cruzi ca niște fiare, din cauza ispitelor lui Antihrist. Nu vor da respect părinților și celor mai bătrâni, dragostea va pieri. [...] Atunci vor schimba obiceiurile și predania creștinilor și a Bisericii. Cuvînta și curăția vor pieri de la oameni și va stăpâni fărădelegea. Minciuna și iubirea de arginți va ajunge la cele mai mari trepte. (...) Curviile, preacurviile, sodomiile, hotiile, omorurile vor fi pe toate drumurile în vremea aceea. (...) Bisericile lui Dumnezeu se vor lipsi de preoți credincioși și evlavioși." Vezi de asemenea prorociile Sfântului Nil despre decăderea vieții monahale ortodoxe în The Orthodox Word, nr. 21 (1968), pp. 143-49. Prorocia Sfântului Nifon, Episcopul Constantiei Ciprului (sec. al IV-lea), spune astfel: „Până la sfârșitul veacului acestuia nu vor lipsi nici prorocii Domnului Dumnezeu, și nici slugile diavolului. Dar în vremurile din urmă, cei ce vor sluji cu adevărat lui Dumnezeu vor reuși să se tăinuiască de oameni și nu vor făptui printre ei semne și minuni, ca în timpurile noastre, ci vor merge pe calea faptelor și a smereniei, iar în împărăția Cerească vor fi mai mari decât Părinții ce s-au proslăvit prin semne. Căci în acea vreme nimeni nu va face minuni în fața oamenilor, care să-i aprindă, însuflându-le dorința nevointelor ascetice. (...) Multi, aflându-se în neștiință, vor cădea în prăpastie, abătându-se întru lățimea căii largi și întinse" (citată în Serafim Rose, Ortodoxia și religia viitorului, Mănăstirea Slătioara, 1996, p. 195).]

Desăvârșirea și nemurirea veacului viitor (cerul) nu sunt o dezvoltare sau o „evoluție” din lumea prezentă (cum ar zice Teilhard de Chardin; de fapt, hiliasmul este o consecință aproape inevitabilă a evoluției), ci o preschimbarea ei din temelii.

Scopul principal al „filosofiei evolutioniste” este răsturnarea perspectivei creștine, întemeiate pe Dumnezeu Care face totul precum voiește El, punând în locul ei ceva mai „pe înțelesul” omului căzut - rationalism, umanism. Iată de ce „evoluția” a fost dezvoltată treptat de filosofia modernă agnostică, atee și deistă, înainte de a se găsi măcar o dovadă „științifică”. Perspectiva creștin-ortodoxă (Raiul, scurtimea [timpului acordat] lumii acesteia etc.) este o perspectivă cu totul nouă pentru cei prostiți de moderna filosofie „luministă”, al cărei produs-cheie este evoluția.

Credința în datarea radiometrică

de Curt Sewell

Foarte mulți savanți, profesori și majoritatea mediilor de informare sunt foarte buni avocați ai credințelor evolutioniste în vârstele mari. Și mulți creștini s-au alăturat afirmațiilor savanților despre „marea vârstă a pământului”, de obicei fără să-și dea seama că ele se întemeiază pe presupozitii naturaliste ce elimină complet orice fel de intervenție a unui Dumnezeu creator. Ei nu au recunoscut eroarea raționamentului circular din aceste credințe în vârstele mari. Astfel, fără să fie nevoie, ei și-au pierdut temelii credinței. Curtis Sewell Jr. a lucrat timp de 44 de ani ca inginer electronist în industria nucleară, începând cu Proiectul Manhattan al Armatei Statelor Unite din timpul celui de-al Doilea Război Mondial (prima bombă atomică). Timp de cinci ani a fost inginer șef la Isotopes, Inc. Printre sarcinile sale s-a numărat și proiectarea instrumentarului pentru analiza radiochimică de diferite tipuri, inclusiv pentru sistemul datării cu Carbon 14. În 1988 a ieșit la pensie de la Lawrence Livermore National Laboratory.

Cândva D-I Sewell adera la concepția uniformistă că pământul are miliarde de ani vechime, dar în decursul multor ani de lucru a început să se îndoiască de „dovezile” acestui fapt, fiindcă a văzut că se întemeiau pe o logică circulară. Povestea trecerii sale de la concepția evolutionistă la concepția creștină despre lume este relatată în cartea sa *God at Ground Zero* (Master Books, Green Forest, Arkansas, 1997).

„Cum pot creaționiștii să se aștepte ca oamenii să accepte ideea pământului tânăr, când, prin datarea radiometrică, știința a dovedit că pământul are miliarde de ani vechime ?”

Articolul de față pune această întrebare, ce reprezintă gândirea unui mare număr de oameni de azi. Cu siguranță că majoritatea oamenilor de știință acceptă datarea radiometrică. Totuși nu există cu adevărat un motiv științific care să dovedească că datarea radiometrică este corectă, ci o multime de dovezi ce arată că ea nu funcționează.

Vom discuta câteva dintre ele. Vom descoperi că piatra de temelie a analizei radiometrice este credința în materialism și respingerea oricărei acțiuni supranaturale, chiar înainte de a se face vreo măsurătoare. Mulți oameni, între care chiar specialiștii în domeniu, uită presupuzițiile pe care se întemeiază datarea radiometrică.

1. Datarea radioactivă

În principiu există două tipuri de metode de datare radioactivă. Un tip este sistemul Carbon 14, folosit la datarea fragmentelor de organisme care au trăit. Nu a fost folosit niciodată pe esanțioane neorganice, și aproape că nici nu intră în discuție dacă se consideră că esanționul ar putea fi mult mai vechi de 50000 de ani. Ea furnizează unele dovezi foarte bune, folosite adesea de creationiști. Dar în acest articol nu vom discuta despre metoda C-14.

A doua mare categorie se mai numește „datarea cu metale grele” și include sistemele uraniu-toriu-plumb, rubidiu-strontiu și potasiu-argon. Aceste metode se folosesc în mod obișnuit pentru esanțioane anorganice, cum sunt rocile, dând adeseori vârste extrem de mari - milioane sau miliarde de ani. Evolutioniștii descriu adesea aceste metode ca dovadă a vechimii a pământului și a straturilor sale. Creationiștii le critică adesea, fiindcă dau rezultate cu totul false.

Toate metodele de datare menționate pornesc de la un anumit izotop radioactiv precum U-238, U-235, Tor-232, K-40 sau Rb-87. Ei se numesc izotopi „mamă”. Sunt elemente radioactive în mod natural, adică emit spontan particule alfa sau beta și, ca urmare, se transformă în alte elemente, numite izotopi „fiice”.

2. Erori experimentale

Metodele ce dau vârste mari produc aproape tot atâtea răspunsuri „gresite” cât și „corecte”. Răspunsul „corect” e ales pe baza coloanei stratigrafice, adică după felul fosilelor îngropate în apropiere. Desigur, datarea fosilelor depinde de presupunerea evoluției. Și, bineînțeles, publicul nu aude de obicei nimic despre răspunsurile gresite.

Afirmatia aceasta - că datele radiometrice sunt „corectate” prin referirea la fosilele-index determinate pe baza evoluției - este viu contestată, dar examinarea literaturii tehnice arată că ea este adevărată, în ciuda celor spuse de manualele elementare. Să vedem câteva exemple.

3. Discrepanțe dovedite

Publicul larg crede că rezultatele radiometrice sunt solide și deci se poate dovedi că sunt de încredere. Dar literatura de specialitate arată altceva. John Woodmorappe a făcut o cercetare extinsă a literaturii, examinând 445 de articole tehnice din 54 de reviste de geocronologie și geologie cu mare autoritate. [*John Woodmorappe, „Radiometric Geochronology Reappraised”, în Creation Research Society Quarterly, vol. 16, septembrie 1979, pp. 102-29, 147. - Vezi și cartea din 1999 a lui John Woodmorappe, The Mythology of Modern Dating Methods, Institute for Creation Research, El Cajon, California.*]

Rapoartele menționate enumeră peste 350 de date, măsurate cu metode radiometrice, ce contrazic cu mult vârstele atribuite fosilelor găsite în același strat. Ele acopereau vârstele „așteptate” de la 1 la >600 de milioane de ani. În aproape toate cazurile de discrepanță s-au acceptat datele fosilelor. Datele radiometrice au fost eliminate. Woodmorappe citează spusele unui cercetător:

„În general, se presupune că datele ce intră în <<marja de corectitudine>> sunt corecte și sunt publicate, dar cele ce nu concordă cu alte date sunt rareori publicate, iar discrepanțele nu sunt explicate complet.”

Când aceste rapoarte discutau posibilele cauze ale erorilor, foloseau cuvinte de tipul „posibil”, „poate”, „probabil”, „ar putea fi” etc. Motivele invocate de obicei cuprind intruziunea detritică, scurgerea sau infiltrarea unora dintre izotopi în esanțion, iar uneori conținutul inițial de izotopi din esanțion. Pentru datarea cu K-Ar este ușor de dat vina pe pierderea argonului, dacă vârsta obținută e prea mică, sau pe absorbția argonului dacă e prea mare.

Se stie prea bine că argonul, care e un gaz, difuzează ușor prin rocă, și nu e cu putință să se stie dacă nu cumva s-a întâmplat ceva de acest fel într-un anumit caz.

Erorile sunt deosebit de mari cu metoda K-Ar (potasiu-argon). S-au făcut studii asupra unor roci bazaltice de vârstă recentă cunoscută, din apropiere de Hawaii. Ele proveneau de la vulcanul Kilauea. Rezultatele au ajuns până la 22 de milioane de ani. Joan Engels scria:

„In prezent se stie foarte bine că vârstele obtinute cu K-Ar de la diferite minerale dintr-o singură rocă pot fi uimitor de discordante.”

4. Craniul 1470

În 1927 Richard Leakey a descoperit un craniu lângă Lacul Rudolf din Kenya despre care spunea că era „aproape nedeosebit” de cel al omului modern. Totuși fusese găsit sub un strat de tuf vulcanic KBS ce avea o vârstă acceptată de 2,6 milioane de ani vechime. Leakey a declarat că acest craniu avea 2,9 milioane de ani, spunând că „nu se potrivește cu nici unul din modelele anterioare ale începuturilor omului”. A fost numit KNM-ER-1470 de la Kenya National Museum, East Rudolf, 1470).

Marvin Lubenow face o descriere exactă a celor zece ani de controversă în jurul datării craniului.

La prima încercare de a data tuful KBS, Fitch și Miller au analizat rocile brute și au obținut date mergând de la 212 la 230 milioane de ani - perioada Triassicului cu mult mai vechi decât se aștepta. Întrucât sub acest strat se descopseră oase de mamifere, au spus că evident datele erau gresite din pricina „posibilei prezențe a argonului străin derivat din includerea unor roci pre-existente”. Chiar dacă roca arăta bine, tot ce depășea 5 milioane de ani vechime era evident greșit, având în vedere ceea ce știau ei despre succesiunea dezvoltării evolutive”.

Între timp, o echipă de la University of California din Berkeley, condusă de G.H. Curtis, a analizat câteva pietre ponce KBS și au descoperit câteva care aveau cam 1,6 milioane de ani și câteva de 1,8 milioane de ani. Alte măsurători unele coborând la 0,5 milioane de ani au fost declarate anormal de mici. Ele au fost explicate ca posibile supraimprimări datorate unei infuzii de apă fierbinte cu bogat conținut alcalin.

Între 1969 și 1976 mai multe echipe au făcut numeroase măsurători radiometrice, iar rezultatele s-au grupat în jurul a trei vârste - 1,8 milioane, 2,4 milioane și 2,6 milioane de ani. Fiecare echipă a criticat tehnicile de selecție a esantioanelor de rocă ale celorlalți. Se spunea că majoritatea argumentelor radiometrice favorizau data de 2,6 milioane de ani, dar argumentele paleontologice favorizau data de 1,8 milioane de ani (adică data la care craniul s-ar fi potrivit cel mai bine cu teoria evoluției). În final s-a ajuns la o înțelegere numai după ce paleontologii s-au pus de acord în privința corelației fosilelor, incluzând două specii de porc dispărute. Data finală acceptată pentru craniu a fost cea de 1,9 milioane de ani. Comentând metoda de selecție a esantioanelor de rocă pentru datarea radiometrică, Lubenow întreabă:

„Se pune întrebarea, .<<Cum știi când ai esantionul bun pentru datare ?>> Singurul răspuns la întrebare este acela că esantioanele .<<bune>> dau date în acord cu presupunerile evolutioniste. Esantioanele .<<rele>> sunt cele care dau date ce nu sunt conforme cu evoluția - ilustrare clasică a cercului vicios.”

5. Datarea Marelui Canion

Creationistii au criticat multe aspecte ale datării rocilor prin radioactivitate, dar au adus prea puține probe reale că metoda este inadecvată. Totuși Institutul de cercetări creationiste a ajuns în fazele preliminare ale obținerii unor asemenea dovezi pentru rocile vulcanice. [*Grand Canyon Dating Project, Institute for Creation Research, 10946 Woodside Avenue North, Santee, California 92071*]

„Scopul proiectului”, scriu savanții de la Institutul de cercetări creationiste (ICC), „este folosirea .<<cele mai de încredere>> metode de datare cu izotopi radioactivi (.<<metoda izocronă>>) cu cea mai precisă tehnică de

măsurare analitică (tehnica spectrografului de masă pentru diluția izotopică) spre a stabili „vârstele” diferitelor roci din Marele Canion.”

Savantii de la ICC au angajat un laborator geotehnic autorizat spre a sprijini acest plan și a supraveghea proiectul, prevenind orice tendință de a influența rezultatele, și pentru a supune esantioanele de roci mai multor laboratoare calificate într-un mod care să evite orice subterfugii.

Marele Canion are mai multe straturi și tipuri de roci diferite. Toti sunt de acord că rocile metamorfice precambriene îngropate sub nivelul Canionului trebuie să fie cele mai vechi. Acestea includ zonele Trinity Gneiss, Elves Chasm Gneiss și Zoroaster Granite.

De asemenea, totii sunt de acord că scurgerea de lavă cuaternară de pe Podisul Unikaret este probabil depozitul metamorfic cel mai tânăr din zonă. El provine de la un vulcan, după ce toate depozitele de straturi sedimentare s-au depus și după ce canionul a fost erodat. Lava s-a scurs peste margine, pe versanții canionului deja erodat.

Geologii cei mai traditionalisti cred că gnaisurile și graniturile de adâncime au peste 600 de milioane de ani vechime, probabil în jur de 2000 de milioane de ani, iar vârsta scurgerilor de lavă bazaltică de pe Podisul Unikaret trebuie estimată la câteva mii de ani, fiindcă e vădit mai tânără decât straturile sedimentare din partea de sus a peretilor canionului. Astfel, comparând vârstele măsurate cu acurătate ale mai multor esantioane din cele două zone, vom avea o idee despre siguranța generală a metodelor radiometrice.

Rezultatele preliminare arată foarte interesant. Dar numai măsurătorile scurgerilor de lavă recentă erau încheiate în momentul ultimului raport pe care îl am.

Pentru un același set de roci recente s-au obținut mai multe cifre de „vârstă model”, ele fiind cu totul discordante (adică nu se potriveau defel una cu cealaltă). Cea „mai precisă” vârstă a izocroniei rubidiu-strontiu a fost raportată ca fiind de 2,1 miliarde de ani.

Dar vârsta acesta este clar greșită. Lava supusă datării s-a scurs peste marginea canionului deja erodat. Deci vârsta de „2,1 miliarde de ani” trebuie să fie de multe mii de ori mai mare decât vârsta reală a lavei. Acest unic rezultat ar trebuie să fie suficient spre a arunca puternice umbre de îndoială asupra metodelor de datare radiometrică cu metale grele, dar trebuie să așteptăm încheierea proiectului înainte de a trage prea multe concluzii. [Vezi Steven A. Austin ed., *Grand Canyon: Monument to Catastrophe* (1994), ca și caseta video însoțitoare, *Grand Canyon: Monuments to the Flood*. (n. ed.)]

6. Cauzele erorilor

Există câteva posibile surse ale erorilor asociate cu datarea radiometrică. Principalele probleme (începând de la cele de mai mică importanță) sunt:

1. Acuratetea ratelor de dezintegrare - cele mai multe sunt considerate a fi cunoscute cu aproximație de câteva procente și, dacă sunt greșite, ar avea doar un efect minor asupra datelor.
2. Constanta ratelor de dezintegrare - mulți savanți cred că ele au fost constante de-a lungul epocilor, deși acest lucru nu se poate ști cu adevărat. Dar unul dintre primii cercetători, Prof. John Joly de la Trinity College, Dublin, a raportat unele dovezi ce arătau variații. [J. Joly, *Proceedings of the Royal Society, Londra, Seria A 102, 1923, p. 682.*] Raportul lui Barry Setterfield asupra posibilei variații a vitezei luminii dă și el referințe istorice despre variațiile ratelor de dezintegrare de-a lungul ultimilor 300 de ani. 764 Dar cei mai mulți savanți nu s-au arătat prea entuziaști față de acceptarea acestui concept.
3. Activarea neutronică din surse necunoscute - Prof. Melvin Cook a cercetat minereuri dintr-o mină din Katanga și a descoperit că nu conțineau Pb-204 și nici toriu, dar exista o cantitate apreciabilă de Pb-208 ! E clar că acesta nu putea să fi fost primitiv, și nu putea să rezulte din dezintegrarea toriului. Singurul mod în care putea fi explicat era activarea neutronică în Pb-207. Când Cook a făcut această corectie, vârsta calculată s-a redus de la 600 de milioane de ani până la epoca modernă. [Trevor Norman și Barry Setterfield, „*The Atomic*

Constants, Light, and Time", Stanford Research Institute International Invited Research Report, Menlo Park, California, 1987. w Melvin Cook, Prehistory and Earth Models, Max Parrish and Co. Ltd., Londra, 1966, pp. 54-55.] In cele mai multe mine reuri nu este posibil să se vadă acest efect așa de clar, dar faptul arată că un anumit flux de neutroni, posibil de la o supernovă, trebuie să fi avut o puter nică influență, iar aceasta ar fi fost posibil în întreaga lume, afectând toate rocile într-un mod ce nu poate fi determinat cu ușurință astăzi.

4. Integritatea atomilor în roci - aceasta stârnește cea mai mare îngrijorare tuturor cronologistilor și este motivul cel mai des citat pentru erorile evidente în măsurarea datelor. Sărurile de uraniu sunt solubile în apă și cele mai multe minerale sunt supuse unei infiltrații inegale a componentelor lor chimice. Argonul migrează în mod imprevizibil înăuntru și în afara rocilor. Hurley a raportat că componentele radioactive ale granitelor stau la suprafața granulelor și pot fi cu ușurință spălate. Cristalele de zircon au fost datate cu metodele U-Pb, dar studiile de microsondaje cu ioni au arătat că uraniul și plumbul sunt fixate în diferite părți ale structurii cristaline. Aceasta arată că de fapt Pb-206 nu putea proveni din dezintegrarea uraniului; deci aceste datări trebuie să fie invalidate.

5. De departe cea mai importantă problemă este conținutul izotopic original al rocii. Cum am putea să știm care a fost materialul original? Vom vedea că răspunsul la această întrebare depinde de o decizie ce implică ceva ce nu poate fi dovedit - o decizie pe bază de credință.

7. Materialul izotopic original

Geologul uniformist trebuie să presupună o oarecare concentrație inițială. Dacă alegerea sa este bună, iar celelalte surse de erori pot fi minimalizate, poate face o determinare precisă a vârstei - cu condiția ca setul de presupuneri făcute de el să fie corect. Dar presupunerile sale se întemeiază întotdeauna pe teoria uniformismului - adică faptul că pământul și rocile sale au luat naștere în mod pur materialist, fără intervenție supranaturală, cu mult timp în urmă. Deci dacă încearcă să folosească aceste rezultate spre a dovedi că pământul este vechi și nu a fost creat, folosește o logică circulară. El elimină de fapt posibilitatea unei creații supranaturale în șase zile înainte de a face măsurătorile.

Acum câțiva ani am făcut un curs de geologie la facultatea din localitatea mea. În primele lecții profesorul a subliniat importanța credințelor uniformiste ca temelie a geologiei istorice, spunând ceva de felul acesta:

„Oamenii obișnuiau să creadă în tot felul de catastrofe, provocate de intervenții supranaturale. Aceste povești populare i-au făcut pe oameni să creadă că pământul avea numai câteva mii de ani vechime. Astăzi știm, desigur, că acele lucruri nu au avut loc și că pământul e mult mai vechi. El a evoluat lent, timp de miliarde de ani. Aceasta a avut loc conform <<principiului uniformist>> - ce spune că toate procesele au urmat întotdeauna aceleși legi naturale pe care le observăm astăzi.”

Observați ușurința acceptării credinței că istorisirea Bibliei nu poate fi într-adevăr reală. În manualul său clasic de geocronologie [*Vârsta rocilor, planetelor și stelelor*], Henry Faul spune:

„Dacă se acceptă că sistemul solar s-a condensat dintr-un nor primordial, rezultă că materialele planetelor, asteroizilor și meteoritelor au o origine comună. Meteoritul de fier conține ceva plumb, dar numai urme infime de uraniu și toriu, și deci plumbul este necontaminat de plumb radiogen, putând fi privit ca un bun esantion de plumb primordial. Tabelul 6-1 dă lista compoziției izotopice a plumbului extras din câțiva meteoriti de fier. Aceste date pot fi acum folosite ca (Pb207/Pb204) și (Pb206/Pb204) în ecuația Houtermans, și tot ce rămâne de descoperit pentru a permite calcularea vârstei pământului este un esantion de plumb dintr-un subsistem închis cu vârstă cunoscută.” [*Henry Faul, Ages of Rocks, Planets and Stars, McGraw-Hill, New York, 1966, pp. 65, 67.*]

Observați punctul de pornire al lui Faul - „Dacă se acceptă că sistemul solar s-a condensat dintr-un nor primordial...” Aceasta înseamnă o origine pur naturalistă a pământului, de-a lungul unei perioade mari de timp. El înfățișează aici credința obișnuită a celor mai mulți savanți evolutioniști că pământul și sistemul solar au evoluat dintr-un nor de gaz și praf, într-un timp foarte lung, începând cu miliarde de ani în urmă. Pornind de la

această cre dință de bază, Faul argumentează că alcătuirea originară a elementelor chi mice ale pământului trebuie să fi fost similară cu ceea ce putem vedea azi în meteoriti.

Această presupunere este una dintre principalele probe folosite spre a de termina vârsta pământului si coeficientul izotopic al plumbului din compozi tia rocilor primitive. Dar ea se întemeiază cu totul pe credinta în uniformism si în originea naturalistă a pământului. Fără această credință de bază, toate măsurătorile datelor ce dau vârste mari ar fi lipsite de sens.

Pe de altă parte, dacă pământul a fost creat dintr-o dată (cum spune Biblia), Ziditorul putea să-l facă oricum ar fi dorit. Nu ar fi fost silit să urmeze nici una din legile omului - si într-adevăr El a si dovedit acest lucru. Când a făcut pomii din Grădina Edenului, acestia aveau îndată si fructe. Când i-a făcut pe Adam si Eva, ei erau în forma lor matură, nu ca niste prunci. Ni s-a spus că El a făcut aceste lucruri cu înfățisarea maturității. *[Acest lucru a fost afirmat categoric de către Sf. Efrem Sirul în tâlcuirea sa la Facere din sec. IV: „Desi ierburile aveau doar o clipă vechime la facerea lor, ele păreau ca si cum ar fi avut câteva luni vechime. Tot asa copacii, desi aveau doar o zi când au răsărit, erau totusi ca pomii vechi de câtiva ani, fiind deplin crescuti si cu fructe începând să se ivească pe ramurile lor.” Mai târziu, explicând cum anume luna avea înțatisarea matură în momentul facerii ei, Sf. Efrem scrie: „Pe cât de bătrâni erau copacii, ierburile, animalele, păsările si chiar oamenii (când au fost creati), tot pe-atât erau si tineri. Erau bătrâni după înfățisarea mădulelor lor si materiilor lor, însă erau tineri pentru ceasul si clipa zidirii lor” (Tâlcuire la Facere, ed. engl., pp. 90-91); (s.n.). Prin această înțelegere scriptural-patristică a felului cum a creat Dumnezeu lumea, întreaga temelie a metodelor de datare radiometrică se prăbuseste. Faptul că Sf. Efrem a învățat-o în secolul al IV-lea arată că nu este un argument ad-hoc al savantilor creationisti de azi, ci chiar o tâlcuire de neocolit a Scripturii. (n. ed.)]*
De ce nu ar fi

putut face si rocile în acelasi fel ? De ce nu ar fi putut să contină Plumb 206 si Argon 40, astfel încât să apară „mature” ? Savantii sunt de acord că Plumbul 204 trebuie să fi fost prezent încă de la începuturile pământului. De ce nu s-ar putea ca si Plumbul 206, 207 si 208 să fi apărut în acelasi fel ?

Intrucât o lucrare preistorică a lui Dumnezeu nu este supusă investigatiei stiintifice, fiind deci în afara metodelor stiintei, multi savanti îl exclud pe Dumnezeu din probabilitatea stiintifică, presupunând pur si simplu că Dumnezeu nu a intervenit niciodată. Ei caută explicatii pur materialiste, ca si cum aceasta ar fi singura alegere acceptabilă stiintific. Dar aceasta nu ne duce la problema reală. Vedem că datarea radiogenică nu se întemeiază doar pe măsurători fizice. Temeiul său este o credință filosofică - credinta cuiva despre felul cum a apărut lumea.

Vedem că problema „pământ vechi - pământ nou” se poate rezolva doar în functie de credinta întemeietoare pe care o alegem.

Dacă alegem credinta în materialism si excludem posibilitatea interven tiei supranaturale, atunci suntem îndreptătiți să credem că pământul are mili arde de ani vechime.

Totusi, dacă recunoastem un Dumnezeu care poate să intervină si a inter venit în propria zidire, atunci suntem îndreptătiți să credem în istorisirea biblică si într-o vârstă de doar câteva mii de ani.

Nici una dintre alegeri nu ni se impune prin dovezile fizice. Mai degrabă alegerea noastră se face din motive filosofice, iar apoi potrivim probele cu unul sau altul din sistemele de credință întemeietoare.

Parintele Seraphim Rose